

Upravništvo: Ljubljana, Knaflijeva 3
— Telefon šte. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 3392
Podružnica Maribor: Grajski trg št. 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
Telefon št. 190.
Računi pri pošti, ček. zavodil.: Ljub-
ljana št. 17749

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Noročina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflijeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor,
Grajski trg št. 7, telefon št. 2455;
Celje, Štrossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

„Na Balkanu ničesar brez Italije“

Štiriurna seja velikega fašističnega sveta — Potrditev dosedanje italijanske politike — Italija ponovno preglša svoje živlienske interese glede razmer v Podunavju in na Balkanu

Rim, 8. dec. br. V pretekli noči je zasedal veliki fašistični svet. Za to zasedanje je vladalo glede na sedanje mednarodne prilike v vseh političnih krogih zelo veliko zanimanje, saj je bil to prvi sestanek po izbruhu vojne. Fašistični svet je potrdil sedanji položaj Italije izven vojne, odnose z Nemčijo, kakor so se razvili na osnovi zavezniške pogodbe in poznejših izmenjavah misli, ter neposredni interes Italije na vsem, kar bi se moglo dogoditi v Podunavju in na Balkanu. Napovedal je tudi ukrepe za obrambo italijanskega pomorskega trgovinskega prometa.

Veliki fašistični svet se je sestel snóh ob 22. v Beneški palači. Poleg ministrskega predsednika Mussolinija je bilo prisotnih 26. članov Seje je trajala do 2. zjutraj. Zunanji minister grof Ciano je v dve in pol urne ekspozicije poročal o zunanjepolitičnem položaju. Tudi ministrski predsednik Mussolini je imel govor, ki je trajal podolguo uro.

Komunike o seji

Agencija Stefani je izdala o seji daljši komunikacije, ki pravi med drugim:

»Veliki fašistični svet je sprejel obširno poročilo zunanjega ministra, ki je bilo podprto s podrobnimi in neovrznimi dokazi. Vojna na zapadni fronti, ki je zavzela značaj stacionarne obleganja, njen pretežno gospodarski razvoj, ki je prišel do izraza v blokadi in protiblokadi, spremembe, ki so nastale v teritorialnem pogledu, kakor tudi v odnošjih med silami na Baltičnem morju in ob Karpatih, so povsem opravičili sklep vlade z dne 1. septembra, ki je določil, da ostane Italija izven vojne in ki je prepovedal, da se vojna ni razširila na jugovzhodno in sredozemsko Evropo. Glede na tendenciozne vesti iz tujih virov veliki fašistični svet ponovno potrjuje, da so ostali odnosi med Italijo in Nemčijo prav taki, kakor so bili določeni z zavezniško pogodbo in ob priliki izmenjav misli, ki so se izvršile pred ali po tej pogodbi v Milanu, Solnogradu in Berlinu.

Pri tem veliki fašistični svet naglašal, da ničesar, kar bi se moglo pripetiti v Podunavju in na Balkanu, ne more biti takega značaja, da ne bi neposredno zadevalo Italijo, posebno še sprito njenih skupnih teritorialnih in pomorskih meja s temi področji, nastalimi zlasti še po priključku albanske kraljevine k Italiji.

Kar se tiče italijanskega pomorskega prometa, bo Italija odločno čuvala svoje interese, to že zaradi svojega prestiza in svojih neovrznih živlienskih potreb.

Glede na vse to, veliki fašistični svet povsem odobrava delovanje, ki ga je do sedaj razvil zunanji minister ter zunanjeje ministra poblašča, da v kratkem poda fašistični korporacijski zbornici poročilo o zadnjih dogodkih in fazah mednarodne politike.

Veliki fašistični svet se je nato bavil z nekaterimi strankarskimi organizacijskimi vprašanji, zlasti pa s položajem organizacij, ki so neposredno podrejene stranki.

Ugoden vtis v italijanski javnosti

Komunike, ki so ga objavili deloma že današnji italijanski jutranji listi, je izzval v vsej politični javnosti veliko zadovoljstvo. Predvsem naglašajo, da bo Italija ostala še nadalje »oboroženo nevtralna« in da bo, kakor vse kaže, posegala v sedanjo evropsko vojno le, če se bi razširila v Podunavje ali na Balkan, ki ju smatra za področji, spadajoči neposredno v sfero njene politične in gospodarske akcije. Računati je sedaj s tem, da bo italijanska diplomacija še bolj ojačala svoja prizadevanja na Balkanu, da bi tam uredila odnose med posameznimi državami in tako omogočila ustvaritev enotne balkanske zveze, s katero bi bilo mogoče balkanskim narodom postaviti se skupno v bran proti sleherni nevarnosti, ki bi jim mogla groziti od zunaj. Ker ni pričakovati, da bi zapadnim zaveznikom uspelo organizirati napad na Nemčijo tudi s juga, pravijo tukajšnji politični krogi, je Italiji zlasti mogoče ostati izven vojne, a hkratu tudi v zavezništvu z Nemčijo.

Nespremenjeno stališče

Rim, 8. dec. AA. (Stefani). »Giornale d'Italia« objavlja članek, ki ga je napisal ravnatelj tega lista Virginio Gayda in v katerem razpravlja o sklepih velikega fašističnega sveta. Pravi, da ta resolucija jasno izraža stališče Italije v sedanji fazi in da iz istočasno odklanja zelo odločno vse tendenciozne vesti, ki so se v zadnjem času razširile po nekaterih krajih v tujini glede smernic italijanske politike. Resolucija velikega fašističnega sveta potrjuje, da v italijanski zunanji politiki niso nastopile nobene spremembe ter nedvoumno in odločno potrjuje, da je italijanska zunanja politika ostala takšna kot prej. Italijansko-nemški odnosi so ostali nespremenjeni. Kar se tiče nevtralnosti Italije, je ta nevtralnost v popolnem skladu s bitnimi interesi italijanskega naroda. Neudeleževati se vojne, ne pomeni biti čisto nevtralen in to tembolj, ker si Italija pridržuje pravico do nadaljnjih sklepov in korakov. Glede Balkana je jasno, da se Italija zanima za vse tisto, kar se dogaja na njem. Nemogoče je posegati v interese Balkana, ne da bi se posegalo istočasno v

interese Italije. Zaradi tega Italija s največjim zanimanjem spremlja vse dogodke na Balkanu in vse kar bi se v bodoče moglo zgoditi.

Clankar končno poudarja, da bo zunanji minister grof Ciano v govoru, ki ga bo imel o priliki otvoritve korporativne fašistične skupščine 14. decembra, razložil stališče Italije.

Obvestila Nemčiji

Rim, 8. dec. o. »Informazione del Giorno« o zasedanju velikega fašističnega sveta, da je Italija obvestila Nemčijo, da ne more gledati indiferentno na razširjenje evropskega konflikta na podunavski in balkanski prostor, kjer gre tudi za njene živlienske interese. Fašistični svet, ki je razpravljal tudi o finski-sovjetskem sporu ter je sklenil sporočiti Nemčiji italijansko stališče v tem pogledu. Prav tako je razpravljal o odnosih med Japonsko in Italijo, o nesoglasjih med Madžarsko in Rumunijo, o novi fazi zblizanja med Italijo in Grčijo ter Italijo in Turčijo. Italija ne bo v nobenem primeru, prvi omenjeni list, dopustila izpremembe statusa quo na Balkanu. Prav tako bi bilo prot interesom Italije, razširjenje vpliva boljševizma na

Sredozemsko morje, kar je Italija že manifestirala s svojo pomočjo pri uničenju boljševizma na Špankem.

Prva pariška sodba

Pariz, 8. dec. br. Sklepi velikega fašističnega sveta so v tukajšnjih političnih krogih vzbudili veliko pozornost. Splošno naglašajo, da namerava Italija tudi glede na ruski napad proti Finski ostati »izven vojne«. Finska je daleč od jugovzhodne Evrope in Sredozemlja in zato italijanski interes sprito napada na njo trenutno še niso ogroženi v tej zvezi pa je toliko večjega pomena poudarek italijanskih interesov na Balkanu in v Podunavju.

Manifestacije za Finsko v Rimu

Rim, 8. dec. o. Nepregledne množice prebivalstva so čakale do ranega jutra na objavo sklepov velikega fašističnega sveta. Mussolini se je prvi pokazal na balkonu Beneške palače ob 21.30. Ob 2. zjutraj je zopet prišel in se poslovil od množice, ki je še vedno vztrajala. Množica je prirejala tudi manifestacije za Finsko.

„Sunek na Carigrad bi izzval križarsko vojno“

Italijanski list o posledicah morebitnega sovjetskega napada na Madžarsko, Rumunijo ali Turčijo — Incidenti na madžarski meji — Stališče Rumunije

Rim, 8. dec. p. List »Avenire« piše o nevarnosti, ki grozi Madžarski in Rumuniji zaradi ekspanzivnosti Sovjetske Rusije. List pravi, da je Italija budno na straži ter da pazljivo spremlja vse dogodke, zlasti na Balkanu in v Srednji Evropi, ki jo direktno interesirajo. Če res v Moskvi goje gotova stremiljenja v smeri proti Carigradu, kakor trdijo nekateri listi, bo brez dvoma prišlo do križarske vojne, katere namen bo ustavititi nadaljnje prodiranje Sovjetov.

Pariz, 8. dec. p. Listi poročajo, da postaja položaj na madžarsko-sovjetski meji čimdalje resnejši. Sovjetski radio v Lvovu oddaja posebne emisije za Podkarpatsko Rusijo, v kateri odkrito poziva prebivalstvo k upor. V obeh krajih se vodi že nekaj dni gverilska vojna. Središče te akcije je mala vas v bližini sovjetsko-madžarske meje. Madžarske oblasti so bile prisiljene pozvati pod orožje več letnikov rezervistov, da ojačijo svoje posadke v Podkarpatski Rusiji. V obeh mejnih spopadih je bil ranjen nek madžarski vojak. Zlasti poudarjajo, da objavljajo te vesti tudi slovaški listi, ki so drugače pod cenzuro nemških oblasti.

Bukarešta, 8. dec. p. Radior poroča o izjavi rumunskih uradnih krogov glede na pisanje sovjetskega tiska, da je Rumunija pripravljena ugoditi vsem upravičenim pritožbam sosednih držav, da hoče o njih razpravljati in sprejeti potrebne sklepe, vendar pa nikdar ne bodo dovolili napada na svoje ozemlje in prekršitve rumunske suverenosti.

Zapadno jamstvo Rumuniji ne velja za napad Rusije?

Curih, 8. dec. z. »N. Z. Zeitung«. Bobneči ogenj moskovske propagande proti Rumuniji dokazuje po sodbi londonskih krogov, da namerava Moskva najprej nadežati besarabsko vprašanje, preden bo nadaljevala svojo nameravano akcijo proti skandinavskim državam. To je Norveška in Švedski. Motijo pa se oni, poudarjajo v Londonu, ki mislijo, da bodo na ta način izzvali vojno med Sovjetsko unijo in zapadnimi veselislama. Angleška in francoska jamstva Rumuniji za primer nezavnege napada veljajo samo za primer nemškega, ne pa tudi za primer ruskega napada na Rumunijo. Zato računajo v Londonu s tem, da bo skušal rumunski kralj Karol rešiti besarabsko vprašanje s pogajanjem, da se na ta način izogne vojne s Sovjeti.

Turčija za enoten balkanski blok

Basel, 8. dec. z. »Basler Nachrichten« poročajo, da vzbuja propaganda Moskve vedno večje vznemirjenje v Rumuniji. Vedno bolj jasno se kaže, da Moskvi ne gre zgolj za posest Besarabije, marveč da si hoče zagotoviti vpliv na vsi Rumunijo. Sprito tega je opaziti vedno večjo nervoznost tudi v Ankari, kjer obžalujejo, da rumunska vlada še vedno okleva in noče zavzeti jasnega stališča. Po mnenju turških merodajnih krogov je samo ena možnost, da se prepreči razširjenje vojne na Balkan, to je združitve vseh balkanskih držav v enoten blok. To stališče pozdravlja tudi Italija in iz tega izvira tudi prizadevanje Rima, da bi Rumunija čimprej uredila svoje odnose do sosedov.

Italija posreduje med Madžarsko in Rumunijo

Rim, 8. dec. p. V rimskih političnih krogih narašča zanimanje za morebitni nastop Sovjetske Rusije v kakem drugem delu Evrope, ki bi bil mnogo bližji Apeninskemu polotoku. Zatrjuje se, da so se od-

italijanske strani sporočili gotovim diplomatskim pisarnam, kakšno bi bilo zadržanje Italije v primeru poizkusa kršitve statusa quo v sedanjem nevtralnem delu jugovzhodne Evrope. »Massenger« poudarja, da so bile želje in stališče Italije povsod ugodno sprejete. Znova se tudi pojavljajo vesti, da si Italija prizadeva doseči sporazum med Rumunijo in Madžarsko vsaj v toliko, da bi ne bili odnosi med obema državama tako napeti kakor so sedaj. V Rimu delajo na to, da bi rumunska vlada ugodno rešila vprašanje madžarskih manjšin.

Dva važna demantija

Moskva, 8. dec. s. (Tass). Tiskovni oddelek komisarjata za zunanje zadeve javlja:

V oganu komunikacije internacionalne je izšel te dni članek Stepanova »Imperialistična vojna«. Tiskovni oddelek je poblaščen izjaviti, da je bil ta članek v inozemskem časopisu napačno tolmačen kot službeno stališče Sovjetske vlade. V resnici navedbe v tem članku o Rumuniji ne predstavljajo politike Sovjetske Rusije in ne izražajo odnošajev, ki obstoje med Sovjetsko Rusijo in Rumunijo.

Ankara, 8. dec. s. Anatolska agencija demantira kot popolnoma neosnovane vesti, da Turčija in Sovjetska Rusija zbirata vojaštvo na svoji skupni meji. Pravi, da so cilji teh vesti, da se izkove spor med Sovjetsko Rusijo in Turčijo.

Napadi turških listov na poslanika Papena

Ankara, 8. dec. br. Nemški poslanik v Papen, ki je imel včeraj polurni razgovor z zunanjim ministrom Saradzoglom, je danes nenadno odptoval iz Ankare v Berlin. Na nemškem poslaništvu izjavljajo, da je to potovanje zasebnega značaja, turški listi pa pišejo, da je Papen odptoval v Berlin, da se opraviči zaradi svoje neuspele akcije z letaki in propagandnimi pismi, s katerimi je nemška propaganda širila po Turčiji znani ostri napad moskovske »Pravde« na Turčijo. Turški listi ugotavljajo, da

je bil prevod netočen. V diplomatskih krogih je zbudila ta afera nemškega veleposlanika veliko pozornost. Turški listi zahtevajo odpoklic v Papena.

New York, 8. decembra. (AA). (Havas). Ker se Iran čuti ogroženega od Sovjetske Rusije je poslal v Zedinjene ameriške države svoje letalsko zastopstvo. To zastopstvo je obiskalo več tovarn, kjer je naročilo predvsem lovsko letala in bombnike.

Carigrad, 8. dec. AA. Turško vojaško zastopstvo, ki se je mudilo dva mesca v Angliji in Franciji, je prispelo v Carigrad in se bo nocoj podalo dalje proti Ankari, da poda poročilo.

Letaki niso bili nemškega izvora

Ankara, 8. dec. br. (Havas) Ob priliki včerajšnje sestanka nemškega poslanika Papena s turškimi zunanjim ministrom Saradzoglom, so se po Turčiji raz-

širili letaki, ki so vsebovali prevod ostrege napada moskovske »Pravde« na Turčijo in so nosili podpis neke nemške novinske agencije. Učinek teh letakov, ki so se razširili po vsej Turčiji, ni izostal. Danes je nemški poslanik Papen nemadoma odptoval v Nemčijo. Po zatrevanju tukajšnjih diplomatskih krogov je treba ta njegov odhod smatrati za demonstracijo proti omenjenim letakom, o katerih izjavljajo na tukajšnjem nemškem poslaništvu, da so bili podtaknjeni in razširjeni od angleške propagande.

Prihod poslanika iz Bukarešte

Ankara, 8. dec. s. (Reuter). Turški poslanik pri rumunski vladi je dptoval na poročanje v Ankaro. V pričakovanju njegovega prihoda je turški predsednik Izmet Inenü odložil svoje inspekcijsko potovanje v vzhodne turške province.

Daladier izraža simpatije Finski

Govor na seji francoskega parlamenta — Napoved važnih sklepov na zasedanju Društva narodov

Pariz, 8. dec. br. Francoska poslanska zbornica je danes dopoldne nadaljevala proračunsko razpravo. Predsednik zunanje-političnega odbora Mistler je ob tej priliki naglasil potrebo, da bi tudi francoska poslanska zbornica v imenu vsega francoskega naroda obsodila napad na Finsko. Menil pa je, da bi ne smelo ostati le pri besednih protestih. Po vsem svetu je izzval ta napad silno ogorčenje. Tudi nevtalci bi morali sedaj po tem tudi uravnati svojo zunanjo politiko. Za njim je povzel besedo ministrski predsednik Daladier, ki je izjavil:

»Napad, katerega žrtev je postala Finska kljub vsem svečanim in formalnim pogodbam, ki so ji zagotavljale njeno neodvisnost, je izzval povsod največji gnus in ogorčenje. Prav zaradi tega polde sedaj Francija v Zenevo, da odgovori na finski apel, na apel, ki ga je poslala Društvo narodov in preko njega vsem narodom sveta žrtev napada, ki je dejansko tudi vse svet tako silno vznemiril. Čast vsega človeštva zahteva, da ves svet iz vse svoje notranjosti protestira proti temu napadu. Položaj Finske pa je pokazal, da je moč vsakega naroda dejansko bolj odvisna od njegovega poguma, kakor pa od njegovega števila in njegovih sredstev.«

»Kakšne posledice — je nadaljeval Daladier — bo imel ta dogodek za nadaljnji razvoj na svetu, francoska vlada sama ne more dognati in predvideti. Lahko pa z zadoščenjem ugotovimo, da se je prvič po 1. septembru vse svet upri napadu kot takemu in moritvam. Ves svet sedaj enodušno zahteva, da je treba takemu klanju napraviti konec. Tako je Finska opravila veliko službo za stvar vsega človeštva in mislim, da izražam mnenje vsega francoskega naroda ne glede na razredne in strankarske razlike, če pozdravim Finsko v imenu vse Francije in ji sporočim najgloblje in najiskrenejše simpatije.«

Poslanska zbornica je sprejela izjavo ministrskega predsednika z viharim pritrevanjem. Parlamentarni krogi so mnenja, da se bo v Zenevi tudi glede na to Daladierovo izjavo zasnova dejansko neka konkretnija akcija, kakor pa je bilo pričakovati: sprito tolikih neuspehov Društva narodov v zadnjih letih.

Seja francoske vlade

Pariz, 8. dec. br. Danes popoldne se je sestala francoska vlada. Seja je bila v Elizejski palači pod predsedstvom prezidenta Lebruna.

Sankcije proti Rusiji?

Ob sestanku Društva narodov je položaj še popolnoma nejasen — Razdvojenost v angleški javnosti

London, 8. dec. AA. Diplomatski uradnik »Daily Telegraph« piše: Velika Britanija je sprejela sklep, da bo podpirala predloge, ki so napovedane v Zenevi in s katerimi se bodo zahtevale sankcije proti Sovjetski Rusiji. Poudarjajo, da se Finska v svojem pozivu za pomoč, poslanem Društvo narodov, ne sklicuje na člen pakta Društva narodov, ki določa sankcije proti napadalcu, vendar pa ima vsak član Društva narodov pravico predlagati sankcije, sklicujoč se na čl. 16 pakta DN. Ni še gotovo, ali namerava Velika Britanija postaviti zahtev, naj se Sovjetska Rusija izvoli izključiti iz DN, vendar pa je jasno, da bodo zakoniki Velike Britanije, če bi bil ta predlog postavljen, glasovali zanj. Po nekaterih znakih nameravajo zastopniki latinske Amerike zahtevati izključitev Sovjetske Rusije. Diplomatski uradnik omenjenega lista pripominja da je stvar Dru-

štva narodov odločiti, ali naj se Rusija proglasi kot napadalca proti Finski. Angleško zastopstvo bo vodil Buttler, njegov zastopnik pa bo parlamentarni državni tajnik za domovine, vojvoda Devonshire. Londonski krogi izražajo upanje, da bo tokratno zasedanje v Zenevi kratko.

London, 8. dec. s. (Reuter). Podtajnik ministrstva za zunanje zadeve Buttler in drugi člani angleške delegacije so danes odptovali z letalom na zasedanje Društva narodov v Zenevo. Nocoj so se ustavili v Parizu ter bodo prispeli v Zenevo jutri zgodaj zjutraj.

London, 8. dec. z. Diplomatski položaj Finski je še vedno meglen. Glede stališča, ki naj ga zavzame Društvo narodov, n. še nobene jasnosti. Tudi Finska sama ni postavila nobenih konkretnih predlogov glede ukrepov, ki naj bi se podvezli proti Sovjetski Rusiji kot napadalki. Da bi postavila take predloge angleška vlada, je dvomljivo. Tudi glede vprašanja aktivne pomoči Finski še ni enotnega stališča. Delavska stranka je steer izdala manifest, v katerem ostro obsoja sovjetski napad, vendar pa izraža mnenje, da se odnosi z Moskvo ne smejo zaradi tega pokvariti. Na drugi strani pa se pojavljajo prav tako ekstremne zahteve po takojšnjih prekinitvi odnošajev in napovedi vojne Sovjetski uniji.

Amerika za učinkovito pomoč

Washington, 8. decembra. AA. (Stefani). Vlada USA je izjavila, da bo podpirala načrt za podelitev posojila Finski. To posojilo bo omogočilo Finski pomembne nakupe v USA, predvsem nakup živlienskih potrebščin. Ameriški rdeči križ bo vodil intenzivno propagando za Finsko z zbiranjem prispevkov.

New York, 8. decembra. AA. (Havas). Današnji jutranji ameriški časopis še dalje proučuje možnost, da bi nevtalne države dale učinkovito pomoč Finski. »Herald Tribune« pravi, da bi Združene ameriške države lahko mnogo storile za Finsko, ne da bi bile pri tem zapletene v vojno. List pravi, da Finske ni mogoče rešiti samo z moralno obsodo napadalca in s nezadostnimi krediti.

Stockholm, 8. dec. p. Zvedelo se je, da je finska vlada v Angliji naročila še 100 letal posebnega tipa, ki bo opremljena z večjim številom strojníc.

Nemška odpoved skandinavskim državam

Senzacionalna objava nemške uradne agencije DNB

Berlin, 8. dec. br. Agencija DNB je danes objavila poluradno izjavo o odnosih med Nemčijo in skandinavskimi državami. Izjava je vzbudila v političnih krogih veliko pozornost, ter pojednila oblačenje in v največji fazi celo napetost v odnosih Nemčijo do skandinavskih držav. Izjava razvija naslednje misli:

Nemčija je do skandinavskih držav od nekaž kazala simpatije, ki so bile osnovane na zgodovinskem razvoju in ki so jih skandinavске države tudi v polni meri vračale. V zadnjih 20 letih pa so postajale te simpatije zmerom bolj enostranske. V težkih časih Nemčije nobena država na evropskem severu ni konkretno pokazala svoje prijateljstva do Nemčije. Vse so ostale do kraja na strani Društva narodov in njihova politika se je razvijala zmerom bolj v angleškem krogu. Skandinavci so pričeli celo kritizirati prizadevanja Nemčije, ki se spet osamosvojila. Končno so odklonili tudi nemške ponudbe za uspešne pakte. Celo nazproti Italiji so se postavili na neprijateljsko stališče, ko so se od-

ločili za sankcije proti njej. Vsaokumur je pač na izbiro, da pokaže svoje simpatije do kogarkoli in kako se mu to najbolj prav zdi. Zato pa naj se potem nihče ne pritožuje, če se je tudi Nemčija odtujila in jim ne prisraki na pomoč, ko jo morda potrebujejo.

Nemški pritisk tudi na švice

Pariz, 8. dec. z. V tukajšnjih političnih krogih opozarjajo da izvaja Nemčija sprito bližnjega zasedanja Društva narodov vedno večji pritisk na nevtalne države, da bi jih prisilila k aktivnejšemu odporu proti zavezniški blokadi, ponujajoč jim pri tem svojo zaščito. Pri tem se z nemške strani celo kritizira, češ, da ni v skladu s nevtralnostjo švice, ker se zasedanje Društva narodov vrši v švic. Pariški listi pišejo, da bi bilo bolje zasedanje Društva narodov odptovedati, če bi se morala sedaj zaradi nevtralnosti švice razpravati na zasedanju Društva narodov omejití.

Ruska blokada Finske

Sovjeti so proglasili popolno pomorsko zaporo nad vsemi finskimi lukami

Kodanj, 8. dec. s. (Reuter). Sovjetska vlada je obvestila dansko, švedsko in norveško vlado, da začne danes popolno pomorsko zaporo nad vsemi finskimi lukami. Tuje ladje smejo še do jutri opoldne zapustiti finska pristanišča, od tedaj naprej pa bodo mogle v finske teritorialne vode samo na lastni rizi. Blokada se ne razteza na Aalandsko otočje, razen za vojne ladje.

Kodanj, 8. dec. br. Sovjetska blokada finskih luk je izzvala v tukajšnjih gospodarskih krogih veliko vznemirjenje. Skandinavski države so imele doslej že velike izgube zaradi blokade na evropskih zapadnih obalah. Če se bo do sedaj onemogočil tudi trgovski promet s Finsko, se bo škoda švedskih, norveških in danskih uvoznikov in prevoznikov še znatno povečala.

Helsinki, 8. dec. s. (Reuter). V finskih uradnih krogih so prejeli objavljeno pomena in izjavljajo, da je izvedba takega načrta sploh težko izvedljiva. Finska obala v Finskem in Botniškem zalivu je dolga skoraj 2500 km. Poleg tega sta oba zaliva pozimi v velikem delu zamrznjena, tako da je polaganje min ob obalah oteženo. Dohod v Botniški zaliv zapira še posebej Aalandsko otočje, ki ga je sedaj zasedla finska vojska in ga zavarovala s minami. Na drugi strani pa bo ravno Aalandsko otočje varovalo Finski tudi pomorsko zvezo s Švedsko, ki je za Finsko posebnega pomena.

Sicer mislijo, da je sovjetska objava blokade dokaz, da operacije sovjetske vojske na kopnem nimaš on h uspehov, kakor so jih v Moskvi pričakovali.

mesu poškodovane in slasti skoro vsa očna razbita, tako da je vsako bivanje v Helsinkih oteženo. Poleg tega je vplival na prebivalstvo uradna objava, da so sovjetske čete na fronti uporabile strupene pline. Ni nobena tajnost, da na Finskem in tudi v Helsinkih zelo primanjkuje plinskih mask, ter da jih še daleč ni na razpolago dovolj za vse prebivalstvo.

London, 8. dec. AA. (Reuter). Po poročilih, ki jih je prejelo britansko ministrstvo za informacije iz Helsinkov, je sovjetska artilerija uporabila granate s strupenimi plini. Zato so pospešili izsejavanje iz finske prestolnice, kjer zelo primanjkuje mask proti strupenim plinom. V Helsinkih ni nobenih poročil o bojišču. Finski generalni štab je namreč prepričan, da Sovjeti nimajo nobenih dobrih prometnih svez in da bi povečanju rube vojske lahko koristila vsaka podrobnost o dogodkih na drugi strani.

Sovjetska podmornica napadla nemško ladjo

Helsinki, 8. dec. p. Sovjetska podmornica je napadla nemško ladjo »Oliva«, ko je vozila iz pristanišča otoka Uto. Sovjetska podmornica je oddala na nemški parnik tri strele, izmed katerih jo je eden pogodil. Sovjetski mornarji so nato prišli na krov nemškega parnika ter pregledali njegove dokumente.

Posredovalni poskus skandinavskih držav

Sklepi konference v Oslu — Zaskrbljenost zaradi sovjetskega zasidranja v Pečengi

Kodanj, 8. decembra o. (Reuter). Zastopniki Švedske, Norveške in Danske so na konferenci v Oslu izdali objavo, v kateri poudarjajo, da bodo omejene države podvele vse, da bi prišlo do finsko-sovjetskih pogajanj.

Stockholm, 8. dec. s. (Exchange Telegraph). Zunanji minister Sandler se je danes vrnil s konference skandinavskih zunanjih ministrov v Oslu.

London, 8. dec. AA. »Times« piše: Na sestanku ministrov za zunanje zadeve v Oslu se so bavili med drugim tudi s položajem, ki je nastal zaradi sovjetskega napada na Finsko. Zaradi tega napada je za skandinavsko državo nastal čisto nov položaj. Zavzete Pečenge nudijo Sovjetski Rusiji nekatere prednosti, ki jih pristanišče Murmansk nima, a vse to je v škodo Norveške in drugih skandinavskih držav. Navzočnost četa na področju Pečenge ogroža Norveško, katere meja je v neposredni bližini teh krajev. Pečenga bi mogla postati važno pomorsko oporišče za nadaljnje sovjetske operacije. V zvezi s tem poudarja »Times« važnost utrjevalnih del na Aalandskih otokih.

Tallinn, 8. dec. br. Konference zunanjih ministrov baltičkih držav se je nočjo končala: Napovedan je bil uradni komuniké, ki pa še ni bil objavljen.

Listi naglašajo v svojih poročilih, da na konferenci niso bili sprejeti nikakršni senzacionalni sklepi političnega značaja. Razpravljali so zgolj o vprašanjih, ki so postala pereča za vse tri skandinavske države.

Pariški listi za prelom s sovjeti

Pariz, 8. dec. z. Večina pariških listov se zavzema za to, da se napravi konec razlikovanju med Nemčijo in Sovjetsko Rusijo. »Times« piše, da najnovejši dogodki jasno dokazujejo, da sodelovanje hitlerizma in boljševizma ni zgolj slučajno, marveč gre za resnično zavezanost. Zato je Anglija in Francija ne smejo več obotavljati, marveč morata priskočiti Finski dejansko na pomoč. Če bi se še nadalje obotavljali in ne bi nastopili v obrambo malega, a hrabrega finskega naroda ki brani iste ideale, za katere se borita Anglija in Francija, bi se izpostavili nevarnosti, da bi vse male države izgubile zaupanje v iskrenost in moč za padne demokracije, a brez dvoma bi se tudi razpoloženje onstran Oceana izpremenilo v škodo zavezništvo, če ne bodo pravčasno izvršili svoje dolžnosti.

Na morjih zopet vrsta potopljenih ladij

Vzroki so: torpeda, mine in nesreče

London, 8. dec. s. (Reuter) Angleški rušilec »Jersey« je bil večerj zadet od nemškega torpeda, vendar se ga je posrečilo odvzeti v angleško loko. Ubilih je bilo 8 mož, posadke in dva oficirja, ostali so rešeni. »Jersey« je bil zgrajen šele lani ter ima 1700 ton in 183 članov posadke.

Ottawa, 8. dec. s. (Reuter) V bližini Nove Škotske se je potopil angleški parnik »Chancellor« (4600 ton), ki je na potovanja v konvojju trčil ob neko drugo ladjo.

London, 8. dec. s. (Reuter) V Atlantikskem oceanu se je potopil angleški parnik »Manchester Regiment« (6000 ton). Parnik je najprej spregel na krov posadko ponešenec angleške ladje »Chancellor«, nato pa je v konvojju sam trčil ob neko drugo ladjo. Pri tej drugi nesreči je izgubljen življenje 9 oseb. Preostali so bili sedaj izkrcani v nekem angleškem pristanišču.

London, 8. dec. br. Ob jugovzhodni angleški obali je naletel na mine tisočtonski angleški parnik »Merak«. Dosejel se od 18 članov posadke rešili le dva.

Oslu, 8. decembra. AA. (Reuter) Angleški parnik »Thomas Walton« (4460 t) je potopil danes pri Westfjordenju ob severni obali Norveške, in sicer zaradi neke eksplozije. Neke nemška ladja, verjetno »Segu« (1894 ton), registrirana v Oldenburgu v Nemčiji, je rešila 11 članov posadke z angleškega parnika. Preživeli brodolomci so izkrcali v norveškem pristanišču Bodd.

London, 8. dec. s. »Daily Telegraph« poroča, da je grški parnik »Paranos«, ki je bil pred dnevi od Nemcev potopljen, vozil nemški premog iz Anverssa v Grčijo.

London, 8. dec. s. (Reuter) Belgijska ladja »Louis Scheit«, ki je večerj rešila vse potnike in razen šestih vse članse posadke s holandske motorne ladje »Tajandou«, je pozneje sama nasedla na peščino. Angleške rešilne ladje so morale priti z obale na pomoč ter so prepeljale na angleško obalo vse preživle s »Tajandou«, kakor tudi posadko z »Louis Scheita«. Kakor poročajo danes, je ladja »Louis Scheit« najbrže izgubljena.

Haag, 8. dec. AA. (Havas) Nizozemska vlada je podzvela večerj demaršo pri nemški vladi, ker je ugotovila, da je bila nizozemska ladja »Slijdrecht« potopljena od nemške podmornice.

London, 8. dec. s. (Reuter) Angleški parnik »Navasota« (9000 ton) je bil potopljen v južnem Atlantiku. 43 članov posadke pogrešajo, 44 jih je rešenih. Vzrok še ni znan.

Nevtralne ladje za Anglijo

London, 8. dec. AA. (Reuter) Ministrstvo za informacije objavlja, da so danes v Londonu uradno ugotovili, da je ministrstvo za pomorski promet doseglo sporazum, po katerem bo imelo na razpolago več milijonov ton nevtralnih ladij. Angleška vlada si prizadeva, da bi bila ta transakcija čim koristejša za nevtralne lastnike ladij, ter prevzema riziko.

Angleško letalo potopilo nemško podmornico

Novi zračni boji ob angleških vzhodnih obalah

London, 8. dec. s. (Reuter). Letalsko poveljstvo objavlja, da je danes zjutraj letalo angleške obalne zaščite na patrolni službi v Severnem morju opazilo nemško podmornico na morski gladini. Letalo je podmornico takoj napadlo z bombami. Za prva bomba je zadelo podmornico v sredino. Podmornica se je nato začela potapljati, pa jo je pri tem zadelo še druga bomba. Na volj so se pokazali veliki oljnati madeži, kar je dokaz, da je bila podmornica potopljena.

London, 8. dec. AA. (Reuter). Ministrstvo za zrakoplovstvo poroča: Po poročilih z vzhodne angleške obale so se tam pojavila sovražna letala. Takoj so jim bila poslana nasproti angleška letala da jih prečeno. Neke sovražno letalo, ki ga je preganjalo protiletalsko topništvo, se je približalo ustju reke Temze. Ni točna trditve, ki je bila objavljena v nemškem uradnem poročilu in ki pravi, da so večerj nemški letalci leteli nad Londonom.

London, 8. dec. s. (Reuter). Snoči je bilo ob vzhodni obali v bližini ustja Temze opaženo nemško letalo, ki je najbrže polagalo mine. Zarometi so letalo ukali in strojnice so ga obstreljevale. Tudi angleška lovka letala so se dvignila ter so letalo preganala.

Angleško letalsko ministrstvo ugotavlja, da je popolnoma netočna nemško uradno poročilo, da bi bila nemška letala večerj preletela London in Zapadno Anglijo.

London, 8. decembra. AA. Reuter: Kakor pravi uradno poročilo je bilo o priliki večerj angleškega letalskega spopada nad vzhodno škotsko udeleženih 9 sovražnih letal. Britanska lovka letala so jih odbila. Ugotovljeno je, da je bilo pri tem spopadu pet sovražnih letal zadetih.

Na kopnem mir

Pariz, 8. dec. AA. (Havas). Poročilo o bojiščih od danes zjutraj se glasi: Na bojišču ni posebnega.

Berlin, 8. dec. br. Vrhovno poveljstvo objavlja: Na zapadni fronti ni bilo nikakršnih pomembnejših dogodkov.

Žene!

Vlada pripravlja nove zakone, ki bodo odločali tudi o naši usodi. Ne dopustimo, da bi nas, ki predstavljamo polovico naroda, pri tem prezrl. Zahtevamo, da se tudi nam omogoči sodelovanje v zakonodajnih in samoupravnih zastopstvih. — To pa moremo doseči edino s

voilno pravico

Prava demokracija, ki jo zahteva ljudstvo, mora enako upoštevati ves narod, moške in ženske. — Zberimo se na

javno zborovanje

ki bo v nedeljo 10. decembra 1939 ob 10. uri dopoldne v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani.

Slovenske žene

Zapora čeških visokih šol

Berlin, 8. dec. p. Objavljena je bila uradna objava o zatvoritvi visokih šol v češko-moravskem protektoratu. Po tem uradnem pojasnilu so bile zatvorjene v češko-moravskem protektoratu vse visoke šole, za katere je potrebna gimnazijska matura, med njimi češka univerza, tehnična visoka šola, umetniška akademija in trgovaška visoka šola. Le nekatera bogoslovja so ostala še nadalje odprta. Češkimi študijem je dovoljen studij v inozemstvu, ne smejo pa se vpisati na nemške visoke šole.

Četniška vojna na Poljskem

Pariz, 8. dec. s. Informacijski urad poljske vlade poroča, da so po poročilih s Poljske dobro oboroženi poljski četniški oddelki začeli z močnejšimi napadi na nemške vojaške oddelke, zlasti v Karpatih in ob gornji Visli. Nemško vojaško poveljstvo je moralo zaradi tega več delov izjemnega vojaštva poslati iz Slovaške na Poljsko.

Nj. Vel. kraljica Marija in kralj Peter v gledališču

Beograd, 8. dec. p. Snoči sta prisotvovala predstavi v narodnem gledališču Nj. Vel. kraljica Marija in Nj. Vel. kralj Peter II, ki ju je občinstvo sprejelo z živahnimi ovacijami. Predstavljal so »Kirjanjo«, delo Sergija Popovića.

Novi pravoslavni škofi

Beograd, 8. dec. p. Arhierijski sabor pravoslavne cerkve je končal svojo večdnevno zasedanje, na katerem so bili izvoljeni trije novi pravoslavni episkopi. Za mačvanskega episkopa s sedežem v Sremskih Karlovcih je bil imenovan Valerijan Pribičević, arhimandrit manastira Jaska, za vikarijskega episkopa na Cetinju profesor Jovan Lipovac, za moraviškega episkopa pa Svetislav Bratavčević, tajnik velikega cerkvenega sodišča.

Ga. Mačkova v avdiencah

Beograd, 8. dec. p. Nj. Vel. kraljica Marija je sprejela v avdienci go Josipino Mačkovo, ženo podpredsednika vlade dr. Mačk. Kasneje jo je sprejela v avdienci tudi Nj. Vis. kneginja Olga. Soproga dr. Mačka je nato obiskala tudi soprog ministrovskega predsednika Dragiša Cvetkovića.

Italijanski poslanik pri dr. Mačku

Beograd, 8. dec. p. Italijanski poslanik Mario Indelli je obiskal podpredsednika vlade dr. Vladka Mačka.

Ban Šubašič v Liki

Zagreb, 8. dec. o. Ban dr. Šubašič je nočjo končal svoje potovanje po Liki in Kravici. Danes je obiskal pretežno srbske kraje v Liki kjer so ga prav tako sprejeli z velikim navdušenjem. Na svojem potovanju po Liki je ban odobril kredit 3 milijone dinarjev za razna javna dela in podpore.

Hrvatski kmečki kongres

Zagreb, 8. dec. o. Dopolodne je pričel v veliki dvorani Delavske zbornice zasedati prvi hrvatski kmečki kongres, ki ga je sklical Seljačka sloga. Prišli so zastopniki Seljačke sloge iz vseh krajev Hrvatske. Navzoči so bili tudi minister dr. Bariša Smoljan in drugi prvaki HSS. Kongres bo trajal tri dni.

Razstava nemške knjige v Beogradu

Beograd, 8. dec. p. Jutri ob 11. dopoldne bo v muzeju kneza Pavla slovesno otvorjena razstava nemške knjige. Prireditelj razstave so za danes popoldne objavili beograjske novinarje, naj si razstavo ogledajo. Razstava je nameščena v vseh prostorih gornjege nadstropja muzeja in šteje 4.000 zvezkov, katerih vsebina obsega skoraj vse vrste knjižnih del. Prav posebno so na razstavi poudarjene zveze med nemško in jugoslovensko književnostjo od časov Göttheja in Vuka Karadžića dalje. Namen in obseg razstave je pojasnil beograjski direktor muzeja dr. Kačanin. Izmed prirediteljev razstave je imel na novinarje kratek nagovor v srbskem jeziku tudi znan slavist berlinske univerze prof. dr. Gerhart Geseemann.

Zagreški umor

Zagreb, 8. dec. o. Preiskava zaradi umora uradnika Shellove družbe Mhaela Leskovića ni prinesla nobenih novih odkritij. Vsa prizadevanja policije, da bi razjasnila ta umor, so ostala doslej brez uspeha.

Uveljavljenje uredb o prenosu državnih poslov

Beograd, 8. dec. p. »Službene novine« objavljajo pet uredb o prenosu poslov iz posameznih ministrstev na bansko oblast v Zagrebu in sicer o prenosu poslov iz ministrstev za kmetijstvo, za socialno politiko in narodno zdravje, za prosveto, za šume in rudnike ter za trgovino in industrijo. Uredbe so s tem stopile v veljavo. Uredbe so s tem stopile v veljavo.

Objava angleškega poslanitva v Beogradu

Beograd, 8. decembra. AA. Tukajšnje britansko poslanstvo nas je zaprosilo naj objavimo naslednje: »Angleškemu poslanstvu v Beogradu je bilo naročeno naj objavi v Jugoslaviji, da zastopniki savajske paroplovne izvozne in uvozne družbe iz Aten nimajo absolutno nobenega pooblašča, da bi delali za račun vlade v Veliki Britaniji.«

Iz davčne službe

Beograd, 8. dec. p. Prenešen je na davčarja 8. pol. skupine k davčni upravi v Beogradu Luki Vladimir Turšćak, doslej na Sukulu.

VABIMO VAS DREVI V TRGOVSKI DOM NA
AKADEMSKO PLESNO VAJO JASO
Novi ples: PARK PARADE
JENKO SWING-RHYTM

Naši kraji in ljudje

Dobra srca za obmejne šole

Zanimiva in bodrilna razstava božičnih daril

Maribor, 8. decembra

Na današnji praznik od 8. do 12. ure je bila v prostorih pomožne šole v Mariboru zanimiva in poučna razstava obeh mariborskih delujočih podružnic CMD v Mariboru. Na razstavi so bila razstavljena nabrana darila, ki so namenjena obdaritvi revne obmejne šolske dece v obliki božičnice. Preko 50 obmejnih šol na najbolje izpostavljenih postojankah bo izdatno obdarovanih z obkladmi, veznicami, šolskimi potrebčinami, perilom, obutvijo itd.

Razstava je bila prepolna blaga in najrazličnejših predmetov. Med obmejnimi šolami jih bo 7 obdarovanih po rotarčih, 2 po trgovcih, razen tega bodo tudi mariborske srednje šole pripravile posameznim obmejnim šolam prijetno božično veselje. Ostale šole si delita glede obdarovanja na-

ša CMD in Slovenska straža. Pri pripravah so poleg vzorno požrtvovalnih funkcionarjev in funkcionarke CMD sodelovala mariborske deklacije in meščanske šole z marljivim pletenjem, nadalje posamezne podružnice z zbirkami, uradništvo z vnetim razumevanjem, z večjim prispevki pa so se spomnili naše obmejne dece med drugim žensko društvo v Mariboru, Narodna odbrana, Rdeči križ, mestna občina, Posojilnica v Narodnem domu, denarni zavodi itd. Od Crne pa do Prekmurja bo obdarovano revna obmejna deca, Prekmurje samo bo obdarovala centrala CMD v Ljubljani.

Plemenitim domojubljinim srcem gre tolo priznanje za veliko in uspešno delo, ki so ga izvršila tudi letos z namenom, da pripravijo za božične praznike naši obmejni šolski mladini vsaj nekoliko uric veselja in prijetnega presenečenja.

Fran Krajnc — dobrotnik CMD

Plemeniti pokojnik je v oporoki določil našo šolsko družbo za svojo glavno dedinjo

Celje, 8. decembra

Zaslужni narodni delavec, učitelj v pokojku g. Fran Krajnc, ki je v torkelj izdihnil na svojem lepem posestvu na Poluhah pri Celju svojo plemenito dušo, je v svoji oporoki določil Družbo sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za svojega glavnega dedinjo. Zapustil ji je svoje posestvo na Poluhah in še večji znesek v gotovini. Večje zneske je zapustil tudi svojemu nečaku in nečakinjam, Celjskemu pevskemu društvu, Učiteljskemu domu v Mariboru, celjskim revem in svoji dolgoletni gosposlinji. Ime Franca Krajnc bo trajno blestelo med velikimi dobrotniki naše velike narodne obrambne organizacije Družbe sv. Cirila in Metoda.

Namesto kotlov za žganje

rajši več sadnih sušilnic

Valta vas, 8. decembra

Letošnja obilica sadja je pri nekaterih za napredek gospodarstva vnetih posestnikih pospešila zidavo modernih urejenih sušilnic. »Jutro« je že poročalo v nekaterih novozgrajenih sušilnicah, zato naj omenimo tudi precej obsežno novo sadno sušilnico posestnika g. Kulovca v Valti vasi pri Novem mestu. Posestnik g. Kulovec je eden izmed za napredek našega narodnega gospodarstva zelo vnetih mož, kar je ponovno dokazal z lepim zgledom, ko je poleg gospodarskih poslopij zgradil sušilnico za sadje, ki je dokaj prostorna in ima precej veliko peč. Na 12 lesah se more v njej nenkrat sušiti 24 mernikov sadja. Da pa pri sušenju ni treba čakati na sprazneje les, ima narejenih 24 les, da lahko takoj, ko se sadje dovolj osuši, in se lese s suhim sadjem vzamejo iz sušilnice, že drugo dajo v sušilnico. Tudi med sušenjem se morejo posamezne lese poljubno v sušilnici premikati, da je sušenje povsem enakomerno. Za posušenje 24 mernikov sadja potrebuje okoli 36 ur časa.

Sušilnica je letošnjemu letu dobro služila. Posušilo se je v tej sušilnici mnogo sadja zlasti češnjak, ki so prav lepo osušene in vložene v posebne zaboje ter tako priprav-

ljene za prodajo. Precej posušenega sadja se je tukaj okoli že prodalo. Ker je in bo še več povpraševanja po suhem sadju tudi za izvoz v tujino, bodo naši gospodarji gotovo spoznali važnost sušilnic in jih pričeli v večjem številu graditi. Vsaka večja vas, ki ima količjak razvito sadjarstvo, naj bi imela vsaj eno sušilnico.

Naši predniki so sušili mnogo več sadja kakor se to danes dandanes saj je skoro vsaka kmetija imela svojo sušilnico. Te stare sušilnice sicer ne ustrezajo današnjim potrebam vendar so priče, kako so znali naši predniki ceniti suho sadje. Suho sadje je bilo zelo priljubljena jed, voda pa v kateri se je suho sadje kuhalo, je veljala za zelo dobro pijačo.

V korist naših kmečkih sadjarjev bi bilo da bi se ravnali po zgledu svojih prednikov in začeli spet v večji meri sušiti sadne kralje. Češnje naj bi se tudi v večji meri sušile, ker se prav lahko prodajo, namesto da se kuhajo iz njih žganje.

Za napravo sušilnic po našem podeželju naj bi se zavzela tudi banska uprava ter pomagala sadjarjem z nasveti, načrti in tudi s podporami, ker bi podpora, ki bi jo v ta namen delila, bila zelo plodno naložena.

Naši poštarji in železničarji zahtevajo

povišanje mesečnih prejemkov

Ljubljana, 8. decembra

V četrtak zvečer so napopili poštni uradniki dvorano v Poštnem domu na Tyrševi cesti do zadnjega kotalca. Na to zborovanje, ki ga je sklicalo Uduženje poštini uradnikov, sekcija Ljubljana je prignala naše poštne uradnike vedno bolj narasčajoča draginja in nevzdržne razmere, ki vladajo danes med državnimi uslužbenimi sploh. Številno zbrane udeležence je pozdrvil predsednik sekcije g. Sturm.

Skoraj ni danes državne uslužbenca, ki ne bi imel nekaj tisočakov dolga. Ugotovljeno je, da presega vračilo »obrokov« od prijavljenih terjatev poštini uslužbencev letno vsoto 700.000 din. Koliko pa je dolga, ki ni javljen nakazajočemu oblastvu in ga p t t uslužbenca sami plačujejo. Narasčajoča draginja pa ga je spričo tega stanja sprava naravnost v obup. Saj mu ti prejemki ne zadostujejo več niti za nakup glavnih potrebčin in za plačevanje stanovanja. Poleg te skrbi leži na ramih p t t uradnika breme težke službe, ki pa jo vkljub vsem težavam in zaskrbljenosti za prihodnost vrši vestno in marljivo, vsako nedeljo in vsak praznik, sleherni dan brez prestanka. Redni letni dopust, ki mu je zajamčen v samem zakonu, je zanj bajka. Na več ali manj upravičene zahteve raznih oblastev mora proti sramotni odkodni vršiti še nočno službo, ne da bi bil zato deležen prostosti naslednjega dne, kar je pač edinstven primer v vrstah državnih uslužbencev. Za vse te napore pa zanje le priznajo in gole obljube.

Lepo število zasebnih delodajalcev je tudi videlo potrebo po zvišanju plač svojim delojemalcem. Država, največji delodajalec, tega še ni storila. Zato so državni uslužbeneci prisiljeni opozoriti na svoje potrebe. — Po referatih je bila soglasno sprejeta resolucija, kakšno so na svojih zborovanjih sprejela tudi ostala strokovna društva državnih nameščencev.

čilo je izvenelo v klicu po nujnih, izdatnih ukrepih, da se življenjski standard železničarjev spravi v sklad z novimi življenjskimi pogoji. Na koncu je bila soglasno sprejeta naslednja spomenica:

Še nikdar niso bili uslužbenici in upoko-jenci vseh strok v tako težkem materialnem položaju kot danes. Vse življenjske potrebine, živila, obutev in obleka so postojale v ceni tako, da nismo zmogli najnujnejših nakupov. Cene pa še rastejo iz dneva v dan in s strahom pričakujemo dan, ki pa ni daleč, ko nam bo sploh življenje onemogočeno. Obupni položaj so že uvidele nekatere privatne ustanove in zvišale prejemke. V tej težki dobi se obračamo na vse odločujoče faktore, na vse one, ki odločajo o naši eksistenci, kakor tudi na one, ki nam hočejo pomagati pri ustva-

Na dražbi zanimivih starin

Ljubljana, 8. decembra

Kakor smo že poročali v »Jutru« se vrši sedaj zanimiva razprodaja starin iz proste roke v hiši stare plemiške obitelji barona Wurzbacha. Kar ne bo prodanega do nedelje zvečer, pojde na javno dražbo v ponedeljek in naslednje dni za polovico ceno, katere je označena v katalogu.

Silčne avkcije so pri nas redek pojav, zato je umljivo, da je bil v četrtak dopolne in popoldne, ko je bilo za široko javnost odprto, ogromen naval. Lepo gesto je pa napravil gospod baron dr. Herbert Wurzbach, ko je povabil v sredo dopolne poleg zastopnikov tiska tudi predstavnika Narodnega muzeja v Ljubljani.

Ze na prvi povjém večjih dvoran je opazil strokovnjak, da so napredaj resnično prav zanimive reči, katere so služile nekoč tej obitelji za uporabo in okras njihovega bivališča. Predmeti so se vrstili od najbolj preprostega Samassevega svečnika do najbolj okusno izdelanega nakita iz žlahtne kovine. Niso pa bili ti predmeti oštevilčeni kakor je to v navadi pri silnih inozemskih avkcijah, ampak tako kakor je pač dotični predmet prišel ocenitelju v roka. Kakor so pa bile gotove stvari napredaj pod ceno, so bili ravno starinski predmeti cenjeni občutno previsoko.

Napredaj je bilo vsakovrstno staro orožje, različne majolike, pohištv, preproge, čipke, slike, kipi, zrcala, lestenca, stekleni-

ritvi eksistenčnega minuma, s klicem, da je neobhodno in nujno potrebno, takoj povisati prejemke vsem uslužbencom za zdaj najmanj za 800, mesečno ter zvišati doklado za žono in za otroka na dan 300, mesečno. Glede na mednarodni položaj vse kaže, da se bodo cene še vedno dvigale. Zato zahtevamo, da naj se po tem splošnem zvišanju v bodoče uravnavajo prejemki po indeksu cen. Le s takimi takojšnjimi ukrepi bosta omiljeni beda in obup, ki danes razjedata nameščenske družine, kar nikakor ne more biti koristno za dobro delodajalceve in države. Potrebno je tudi stori ti ukrepe proti onim, ki neupravičeno navajajo cene. Neobhodno potrebno je pa tudi, da se jim prej ugodno rešijo naše stalne zahteve iz prejšnjih let, ki obsegajo: 1) takoj naj se izvede vna napredovanja, 2) priznajo naj se poročenim ženam isti prejemki kakor neporočenim, 3) vse razlike pri osebnih dokladah med aktivnimi in upokojenimi uslužbenici naj se odpravijo.

Smrt po streli

v trebuh

Vače, 8. decembra

Teden dni je minilo od tragičnega dogodka, ki se je zgodil pri posestniku Dominiku Kociju v vasi Konju pod Vačami. 33-letni gospodar se je v trenutku duševne zmede zaradi raznih težav gospodarskega značaja obtešril s samokresom. Kroga se mu je zarila v trebuh. Prebila mu je želodec in raniła na več krajih črevesja. Strelni revolverja 6.5 mm ni predrl telesa na hrbtni strani, zdravniki pa so zastoj iskali kroglo, ki je ostala v drobovju.

Poročali smo, da so nesečnega mladega gospodarja in očeta štirih otrok odpeljali z reševalnim avtom v bolnišnico. Ze med prevozom v dolino so menili osejeda, da nesečnemu Dominiku ne bo več pomoči. Le žal je v nezavesti, na usta pa mu je udarjala kri. Domači pa so poskusili vse, da bi rešili gospodarja. Nade so bile zaman. Prišlo je žalostno sporočilo, da je mladi gospodar dotrpel... Kocijevi so prepeljali Dominika v domači kraj. Zaradi zdržkov, ki so se pojavili v zadnjem času, Kocija niso pokopali na Vačah, temveč v Hotičju. Vse je pomilovalo mlado vdovo in štiri sirote. Številni pogrebi so pokojnika spremlili na zadnji poti.

Protituberkulozni disper-

zer v škofji Loka začne delovati

V prenovljenih prostorih krajevne protituberkulozne lige v škofji Loka, na Spornjem trgu 17., bo v torkelj 12. m. začel svoje samaritsko delo protituberkulozni disperzer. Ordinačijske ure bodo redno vsak torkelj od 15. ure dalje. Strokovi vodja disperzerja bo zdravnik-specialist za pljučne bolezni g. dr. Savinšek iz Ljubljane. Pomagalga mu bo strokovno usposobljena zaščitna sestra z večletno prakso, ki je stalno nameščena v škofjelokem zdravstvenem domu. Ustanovitve disperzerja je dosegla liga s pomočjo Protituberkulozne zveze v Ljubljani; njej se mora škofjka Loka zahvaliti za dragoceni novi rentgenski aparat najnovjeste tipe.

Ligino članstvo bo imelo pravico do brezplačnih pregledov. Ubožnim jetičnim članom bo liga vsaj delno omogočala tudi strokovno zdravljenje, njih rodbinam pa bo prisrčnovala skromne podpore v živilih in zdravilih. Glavni dohodek lige je članarina, ki znaša za osebo 12 din na leto; zato je v njenih vrstah dobro došel vsakdo, ki ima smisel za bolj protni najnujši socialni bolezn našega naroda in za socialno pomoč sočloveku.

Območje novega disperzerja bodo vse občine domačega in občina Žiri iz logaškega sreza. Slovema otvoritev in blagoslovitev bo kasneje. Pojasmila daje protituberkulozna liga v škofji Loka.

Idrijčani so prazno-

vali sv. Barbaro

Ljubljana, 5. decembra

Zbrali so se Idrijčani v soboto ob 20. v gostinji pri rojaku Vidmarju na Št. Jakobskem trgu. Velika soba je bila natrpano polna, tako da je bil lokal skoraj presten. Po pojedini žlikrofov, ki je občinjno prva točka vseh idrijških sestankov, je predsednik pozdravil vse navzočne, posebno pa prijatelje, ki so bili tokrat privikar v idrijški družbi, med njimi gospo Mašo Gromovo, ki rada prihaja med Idrijčane.

Predsednik je orisal pomen rudarskega praznika sv. Barbara, nato pa delo in življenje idrijškega rojaka Jožeta Zazula, katerega 70-letnico so združili s praznovanjem sv. Barbara. Na steni je videla tudi velika slika slavljenca.

Slodil je ostali spored, glasbene točke in recitacije. Izvajali so skladbe iz jubilarne rudarske pesmarice »Rudno bilje«, ki so jih priredili sami znani slovenski skladatelji. Besedilo pesmi je izrazilo rudarsko in so pesmi — posvečene slovenskim rudarjem. Nad 70 rudarskih pesmi, ki jih je spremljal Jože Zazula, je uglašbenih. Z violino je sodeloval mladi virtuos, konservatorist in Ruplov učenc, po materi Idrijčan, g. J. Kumer. Pri klavirju pa ga je spremljala Gđ. Mici Lapajnetova, tudi idrijška rojkinja. Izvajala sta: Forsterjevo »Naše goslo, Grumovo »Tihota podzemlja« in »Končno pote, Tomičeve skladbe »Skupna streha«, »Samsko živje«, »Zamujeni trenutki« in »Temo položje«. Točke so bile izvzite ne odlično, s polnim razumevanjem in do-

življenjem. Gđ. Lapajnetova je prejela v dar lep sopak vrtnice.

Zazulove pesmi iz »neobjavljene zbirke in sicer: »Prilikaček za rudarja«, »Mende-lejev sopak« in »Malika je odlično recital Idrijčan g. Valo Bratina. Tudi on je žel obilo iskrenega priznanja. Spored ni utrujal, primern in lep je bil. Priznati moramo, da so ga prireditelji pripravili brez napovedi, zato je bil tudi sprejet prisrčno in iskreno. Sodelavcem in navzočnim se je zahvalil g. predsednik. Sledila je prosta zabava, med katero so pokrenili nabiralno akcijo za mlade Idrijčane, raztresene po svetu. Kaj bi še dejali k večeru? Ničesar. Prihajajo v bodoče tudi Vi in doživeli boste vselej iskren večer domače idrijške zabave in postali boste stalni obiskovalci idrijških mesečnih večerov. Posobno poglavje zaslužijo tudi seveda pristni idrijški žlikrofi. Toda te je najbolje pokusiti, ne pa o njih razpravljati. — Na dan sv. Barbara so imeli Idrijčani mašo v franciskanski cerkvi.

Velika tihotapska afera s sladkorjem

Madžarski cenejši sladkor so spravljali v Maribor

Maribor, 8. decembra

Organi mariborske finančne kontrole beležijo spet lep uspeh. Na podlagi zaupnih poročil se jim je posrečilo odkriti niti velike tihotapske afe. Dosedanje ugotovitve polzvedb, ki se držijo glede podrobnosti zankrat v tajnosti, so pokazale, da je sprotno organizirana tihotapska družina osredotočila svojo pažnjo predvsem na tihotapjenje velikih množin sladkorja preko meje. Tihotapski posli so se vodili preko madžarske meje, saj je sladkor na Madžarskem precej cenejši, kakor pri nas. Tihotapci so spravljali sladkor predvsem

v Maribor, pa tudi v druge kraje, kjer so ga potem po zaupnih osebah prodajali po ceni, ki je nižja od cene našega sladkorja.

Zaradi suma sodelovanja so oblastva zajela več sumljivih oseb, ki jih obremenjujejo razne okoliščine. V teku preiskave skušajo ugotoviti, kdo je organiziral tihotapjenje, kdo je vodil tihotapske posle in kdo je vtihotapljen sladkor prodajal naprej raznim strankam. Polzvedbe in zasliševanja se nadaljujejo. Verjetno se nadaljnje aretacije, ki naj povsem razčistijo to veliko tihotapsko afero.

Sladkosti med Miklavžem in Božičem

Kruh svetega Marka.

Za nad vse okusne marčipanove bonbone se morate zahvaliti mali Marjeti Badrutovi. Priljubljeno pred petsto leti je njen oče, mestni slaščičar, Marko Badrutta pekel v Benetkah svoje znamenite slaščice. »Marjetka, pojdi na pomagat Andrejku!« je vzkliknla njena mati in globoko vzdihnila ob misli na obilo dela, kajti največji praznik, praznik svetega Marka je bil pred vratmi.

No in Marjetka je pridno mešala zmleto mandeljne in sladkor, dokler ni imel Andrejček vsega v peč in je bilo prepoznano, da bi se spakle še njene slaščice. Marjetka si ni belila glave — mandeljni in sladkor so tudi tako dobri — in je napravila iz svojega testa hlebec. Postala je nekak čas lažar in na veliki mizi, potem pa ga je dala pokusiti ljubčevimu stricu, ki se je v sobi pogovarjal s starši. In stric ga je dal pokusiti Marjetinemu očetu in očemu materi.

»Naša Marjetka je iznašla novo slaščico!« je presenečen vzdiknil oče. In na čast sv. Marka je imenoval novo slaščico »marčipan« — Markov kruh...

Tako je bilo zapisano na jedilni list evropskega sladkosa novo ime — marčipan.

Nova odkritja.

Beneški slaščičar Badrutta je pekel svoje slaščice in ni imel niti pojma o čudnem drevesu, ki je raslo pod tropskim soncem Južne Amerike, Afrike in Azije in ki so mu Azteki pravili kakaotli — kakaovo zrnje. Mirno je pekel mestni slaščičar Badrutto svoje priljubljene slaščice in ni videl roke zgodovinar, ki se je pripravljala, da obrne nov list svoje velike knjige.

Največji evropski pustolovec vseh časov, Cristoforo Colombo, je iskal poti iz stare Evrope v nove, komaj slutene svote. In na svoji četrti poti proti Zapadni Indiji je videl Kristof Kolumb na neki indijski trgovski ladji v Honduraskem zalivu čuden tovar — kakaovo zrna. Bilo je to 1502 leta in skoro dvajset let nato je šla iz novega v staro svet čudna pošiljka — Ferdinando Cortez, odkritelj Mehike, je postal v španjo prva kakaova zrna in prvi vzoec tekoče čokolade.

Tako si je začel v 16. stoletju kakao utirati pot v stari svet in evropskim slaščičarjem so se obetali veliki dnevi...

Ljudje so pozabili na Marjeto Badrutto. Še njen grob se je izgubil — marčipan, njena posrečena iznajdba, pa si je osvajala svet. Mnogo genialnih slaščičarjev ga je oblikovalo, dokler ni dobil svoje dokončne, lične oblike v »Nougat«s, »Café alla creme« ali »Krokantih«... ki jih delajo pri Petričkovih.

Kmalu potem, ko je Evropa dobila kakao, so začeli lekarnarji po velikih mestih prodajati čokolado — izprava zgolj kot zdravilo, pozneje kot izredno redno pijačo. In šele v 18. stoletju, ko je postala čokolada vse bolj priljubljeno jedilo ev-

ropskih sladkosev, je prehajala prodaja iz lekarn v špecije.

Slaščičarji pa so imeli svoje velike dneve. Sto in sto glav je računalo, iskalo pravilna razmerja — tisoče rok je vetalo, mešalo, pisalo recepte in imena novih slaščic, napravljenih iz kakaa in čokolade. Na mize bogatašev so prihajali novu priboljški — in izvedenci so se muzali in obližavali...

Eno uro v Petričkovih slaščičarni

Na plinski pečici vre sladkor. Živo srebro, vtaknjeno vaj, se počasi dviga. Mehali stroj meša bejzenčvino. Na dolgi mizi stoje deske z riževim prahom. Vanj so vtisnjeni modeli malih bonbonov. Roke, ki jemljejo iz velike plinske peči testo za »grljenž« bonbone, so velike in rdeče. Testo je segreto do devetdeset stopinj Cezija... živo srebro v alkoholu se je dvgnilo do devetdeset in dveh stopinj. Zdad mu je treba priliti alkohola in likerja. Sladkorna tehtnica pravi, da razmrje ni točno. Šele ko kaže tehničca natančno 33 gostote, je slaščičar zadovoljen. Vajence naliva tekočino v likaj in dve spretni roki, vajeni skrajne potrepljivosti, nalivata tekočino v negativne modele, vtisnjene v rižev prah. Napolnjene negativne posipata s tenko plastjo prahu, da se bo tekočina v njih enakomerno hladila. Tekom dvajset in štiri ur se sladkor kristalizira, v sredini pa ostane tekoč liker. To je surov bonbon. Previdne, potrepljive roke jemljejo bonbon za bonbonom iz negativov, jih s čopcem očistijo prahu, nato pa okopajo v čokoladi ki jim da svoj rjav, pašč. Potem romajo naprej, v roke, obtečene v gumistene rokavice in tu dobe svetel plašč iz staničola in etiketo.

Druge roke gnetejo testo iz smetane in sladkorja. V natančno določenem razmerju. Potem se testo topi in segreva in s tekočino se polnijo negativni v riževem prahu. Čez dobrih deset minut so tcream-bonboni gotovi. Drug za drugim romajo v skladu kjer se okopajo v čokoladi in dobe mandeljnovo jedro. Tako nastaja iz slaščičarja, čokolade mandeljni in leščnikov več ko 30 vrst bonbonov, različnih po okusu in obliki...

Jesen sezona bonbonov, prinaša v slaščičarne živahno razselibanost. Treba je obnoviti in pomnožiti zaloge. In dela vajene roke pridno gnetejo slaščice, testo, marjeto, tehtajo... da si bodo stiskali, ki jim ni treba hoditi mimo slaščičarn, lahko sladili življenje in želodec.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na nerednem čiščenju, nudi pogosto naravno »Franz-Josefovo« grenka voda, zaužita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Oriz reg. št. 207/7/39

igralni pribor pač ni umetnina, je pa kot celotna zbirka sama na sebi posebnost za naše stolno mesto; kakaj naslovnik teh podobice ima napis v latinskih verziklah:

RUDOLPH AMPERG
FABRICA
LEYBACH

Vsaka figurica se predstavi z istimi črkami v slabi francoštni. Nu, lasnik! Ne kuriozitet se pač zaveda, da je to za naše mesto redkost, zato jo pač ceni — po čigavi zaslugi, tega resnično ne vem — plši in reci 10.000 din.

Brez dvoma je ta cenitev močno pretirana; zato je kljub strastnemu zanimanju državnega muzeja to zanimanje precej skopnelo, ko je bila cena posredno omejnena.

Šem iskren, pa naj bodo te vrste, ki sem jih napisal v spomin na to dražbo, obenem rahel nasvet, da bi bila kaj lepa gesta gospoda barona dr. Herberta Wurzbacha, če po zaključeni prodaji odda po res primerni ceni to relikvijo mesta Ljubljane Mestnemu muzeju v Gosposki ulici.

Freden zaključim, naj še omenim, da sem bil precej osupel, ko sem z današnjim dnem na tej razprodaji opazil precej novo dostavljenih, ne kvalitetno dobrih starinskih predmetov. Zakaj so ti predmeti priromali iz sobe znanega ljubitelja na to razprodajo, nimam razlage. Razumem pa prav gotovo ostri ton opazki, ki sem jih čul od poklicnih trgovcev z umetninami.

E. JUSTIN,
slikar - grafik.

vidi postopek muzeja, da je kupil zbirko — en bloc. Prav posebno me je zanimalo kupovanje različnih tih prekupčevalcev, kar je zadosten znak, da so bili gotovi predmeti napredaj po izredno nizki ceni ali pa bo prišel na svoj račun tudi neki trgovec s starinami, ki je kupil več slik, sem prav radoveden, zakaj ravno podobice so občutno previsoke v ceni. Bilo je tudi nekaj prepira zaradi biodermajerske muzice, ki se je vnel ob živahnem gestikuliranju dveh žen. Poudariti moram, da je bil tudi tu, kakor navadno, nežni spol žopet v večini, a tokrat ne iz radovednosti, temveč zavoljo same dobre kupčije. Kupcev je bilo takoj prvi dan, kakor sem že omenil, ogromno in lahko zabeležim, da me spominjajo sokane v današnjem stanju na silko, malokomu znano, (kakor domnevajo: delo Rembrandtovega čopca): »Oskubljeni kupon«, katere je sedaj v lasti plemiča na Novem trgu v Ljubljani.

Le ena reč je na avkciji, ki me je kot rodoljuba našega mesta resnično zanemala. To je celotna zbirka malih igralnih kart, izvršenih po italijanskem vzorcu v preprostom kartonskem zavojčku. Ta zavojček ni oštevilčen, znak, da ga lasnik ni namenil v prodajo. Seveda, če bi se pa vendarje našel kupec, ki bi mu dal vsoto, ustrežajočo njegovi cenitvi, mu bode parv gotovo na razpolago.

Podobice so tiskane s preprostimi lesorez-davnina, ročno kolorirani, kakor je bila navada v prejšnjih stoletjih. So drugabje zelo dobro ohranjene, edino površina je od časa ostanela petinirana. Ta

PAUL MUNI Tragedija Maksimilijana Habiburškiga in šariota. NABAVITE SI VSTOPNICE V PREDPRODAJI KINO MATICA - Tel. 21-24

JUAREZ

WARNER BROS. FILM Ob 16., 19. in 21.15. uri

GIUSEPPE LUGO, SIJAJNI TENORIST, ČLAN MILANSKE SCALE, KRALJEVSKE RIMSKE IN PARIŠKE VE-

LIKE OPERE - V PREKRASNEM ZABAVNEM FILMU

EMONA FILM - LJUBLJANA

Glasba: Puccini, Verdi, Leoncavallo, Bixio in Valente - Sodeluje orkester italijanske radiofonske družbe ELAR. Predstave ob 16., 19. in 21. uri.

PESEM VETRU KINO UNION - Tel. 22-21

Domače vesti

Zletniški vlaki na Gorenjsko. Jutrišnja nedelja bodo vozili na Gorenjsko kot zletniški vlaki: vlak št. 920 na progi Ljubljana - Bistrca Boh. jezera, v obratni smeri pa vl. št. 919. Očnod vlaka 920 iz Ljubljane ob 5.40, prihod vlaka 919 v Ljubljano ob 22.10. Na progi Jesenice - Rateče Planca bo vozil vlak št. 8620 z odhodom iz Jesenic ob 7.53 in v obratni smeri vlak št. 8619 s prihodom na Jesenice ob 19.55.

Novi grobovi. V Divači je umrl po daljši bolezni g. Rudolf Renčič, bivši tajnik nakleske občine na Krasu. Pokopali so ga večerj popoldne. - V Ljubljani je preminil g. Anton Lullk, sofer. Pogreb bo danes ob pol 16. z Vidovdanske ceste. - Pokopjem blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

PREDAVANJE O AMERIKI 1500 km čez USA SE BO PONOVILO V PONEDELJEK 11. T. M. OB 20. V FRANCISKANSKI DVORANI PREDAVA ING. MITJA ŠVIGELJ

Izseljevanje iz naše države. V prvih šestih mesecih tekočega leta se je iz naše države izselilo 17.185 ljudi, kar pomeni za dobro četrtino več kakor lani isti čas. Izmed evropskih držav je šlo največ izselencev v Nemčijo in Francijo, a izmed prekomorskih največ v Severno Ameriko in Kanado. Po poklicu je bilo med njimi največ kmetov in kvalificiranih delavcev. V istem času se je iz tujine vrnilo v domovino 2160 oseb, po večini iz Francije, Nemčije in Belgije.

S procesa proti draguljarju Vasiću in Rukavinu. Sodna razprava proti draguljarju Vasiću in lastniku Kreditbiraža Rukavini, ki traja že nekaj dni pred okrožnim sodiščem v Zagrebu, vzbuja iz dneva v dan večje zanimanje v javnosti. Mimo senata defilirala brez konca in kraja malih ljudi, ki so v stiski iskali posojila, pa so jih zajele grabežljive šape dveh oderuhov, da iztisnejo iz njih poslednje kapljice krvi. V četrtek se je pred sodiščem spet razgledala tragedija, kakršnih imata Vasić in Rukavina nekaj ducatov na vesti. Katica Bakanji, ki se je bila nedavno poročila z nekim trgovskim pomočnikom, je v zakon prinesla 60.000 din. Z možem sta začela zidati hišo v Kustošju, a ko sta potrosila zanj svojo gotovino, sta šla iskati posojila v »Kreditbiražo«. Po pogodbi sta prejela 31.000 din, a v resnici sta jima Vasić in Rukavina izplačala samo 15.000 din gotovine, za 8000 din sta jima izročila lranjnih knjizic, 8000 din sta prdržala za stroške obresti in provizije. S tem posojilom hiše nista mogla dograditi in nazadnje jima je bilo vse skupaj prodano na dražbi za 56.000 din, medtem ko je bila parcela s stavbo v resnici vredna 130.000 din. Zaradi teh transakcij so se v mladem zakonskem paru začele zdražbe in zaradi koloma se je mož ločil od Katice Bakanji. Ko je Katica pripovedala vso žalostno zgodbo pred sodniki, si je neprestano brisala solzne oči.

Ljubljana PASAŽA NEBOČIČNIKA... Boljši oid... Zajec... Novejše sredstvo. - Vrečica 2.- Din.

Štrajk v Arkovni tovarni Ilkerjev. V Arkovni tovarni Ilkerjev v Zagrebu je na Miklavžovo vseh 125 delavcev, kolikor jih je v podjetju zaposlenih, stopilo v stavko. Delavci zahtevajo 25 do 30 odstotkov povznanje mezd, češ, da so v zadnjem času prav za toliko poskočile cene življenjskih potrebščin. Štrajk je proglasil in ga vodi Hrvaški radniški savez.

NOGE neguje sedaj, sicer Vas v zimi bole. - Sanoped je najboljšo sredstvo. - Vrečica 2.- Din.

Starka z milijoni in njena blažnost. V Travniku v Bosni imajo oblastva mnogo opravka z afero, ki se toče bogate muslimanke Zuhre Djumišičeve in njenega milijonskega premoženja. Zuhra, ki je že v visoki starosti, stanuje pri svoji sorodnici Zehri Filipovičevi, kateri je naklonila tudi dober del svojega imetja. Tako je dala nanjo pripisati vse svoje nepremičnine v Travniku in ji objubil, da ji po njeni smrti pripade tudi vse ostalo imetje. Nato je Zuhriin sorodnik Pehim Djumišić iz Sarajeva stvar ovadil sodišču, češ, da je starica duševno bolna. Sodišče je Zuhri v resnici postavilo varuha, malo prej pa je starica izročila Filipovičevi veliko vsoto denarja, za katero si je

ta kupila v Beogradu hišo, vredno milijon dimarjev. Pravda je tekla brez konca in kraja, nazadnje pa je okrožno sodišče v Travniku odredilo, da Zuhro še enkrat preščeta psihiatra. Ko sta hotela psihiatra starko obiskati, pa je izgnila brez sledu. Stvar se razrača v smerom večjo afero.

Iz Ljubljane Igra narača. Letošnja jesen se spet ne more odločiti ne na levo ne na desno, pa se po travnikih in vrtovih godijo vsake vrste reči, ki pričajo, da semena, zakepna v zemlji, ne vedo, ali pride zima ali se že začenja pomlad. Včeraj nam je neka gospa prinesla v uredništvu šop lepih, dozorelih vrtnih jagod, ki so zrastle na nekem vrtu na Poljanski cesti. Jagode so prav debele, rdeče, sočne, a med njimi še nekaj odpirajočih se cvetov. Na drug primer, ki nam priča o izredno dobri letini za nekatero pridelke, pa nas je opozorila ga. Špendetova. Prinesla nam je izredno lep komad peteršilja. Rastlina je v celem nič manj kot tričetrt metra visoka, a korenina je debela 30 cm. Peteršilj je zrasel na njenem vrtu v Sevnici, k ga opravlja g. Leopold Škergeč. Kakor nam je ga. Špendetova povedala, so bile tudi bruske in kutne izredne velikosti in so dosegle skoraj po pol kilograma težek sad.

Kot VSAKO LETO, tudi LETOS "NADA" DARILA Parfumerija »Nada«, Franciskanska ulica.

Izseljensko akademijo bo v nedeljo 10. t. m. dopoldne ob 10.30 priredila v franciskanski dvorani mladina ljubljanskih šol. Poleg govora g. bana bodo akademiji izpolnjevali pevski zbori, godalni kvarteti, violina ob klavirski spremljavi, recitacije in simbolični nastopi.

Srajce, kravate - Karličnik - Nebočičnik

Predavanje o Kočevski pri bežigrasjski CMD. Učitelj g. Fran Ostajek je pod okriljem bežigrasjske CMD predaval o narodno-obrambnem delu na Kočevskem. Njegova izvajanja, podprta s poučnim štetiškimi in nazorno izpričala prvobitnost slovenskega življa na današnjem kočevskem ozemlju. Zanimivo pa je, da je mesto Kočevje imelo l. 1471 svoj grb z latinskimi napisom »Sigtillum civitatis Kotsche«. kar dokazuje ne samo slovensko poreklo kočevskega imena, temveč tudi dejstvo, da je bil pred naselitvijo Nemcev ta del naše zemlje naseljen po Slovencih. Prvi kolonisti so prišli pod grofi Ortenburški ob l. 1350 iz današnje Bavarke in Koroške. Fevdalni gospodje Kočevske, za Ortenburžani, Celjani, Habiburžani, Turni, Blagaji, Klisi in Turjačani, so mnogo pomagali kočevskemu nemstvu do razvoja. Zadnji čas pa nemstvo polagoma propada, deloma zaradi izseljevanja, deloma zaradi zanemarjanja zemlje. Ta propad se najbolj vidno kaže v pomanjkanju priradnega narastaja. Največ dobrih tal kočevskemu nemstvu nudi nesložitost in nezavednost našega naroda. Ko se je predsednica Minka Govekarjeva zahvalila predavatelju, je hkratu izrazila upanje, da se bodo Bežigrasji po novem letu v večjem številu udeleževali predavanj CMD.

Zorko Preločev koncert. Pevsko društvo ljubljanski Zvon bo pridročilo pod vodstvom Doreta Matula in s sodelovanjem Drage Štajnarjeve, Friderike Lapšne in Toneta Petrovičeva v petek 15. t. m. v večji dvorani Filharmonične družbe koncert skladb blagopokojnega Zorka Preločeva. Preločeve melodije so izredno priklupne, marsikatera je tudi že ponarodna. Koncertni program obsega mešane ženske in moške zbere ter samospve. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Predzreze tatvine plaštev. Več bolgarskih akademikov obejuje in večerja v »Ljudski kuhinji«, menzi v Streliški ulici. Prejšnji mesec so bili prisenečeni, ko je med kosilom zmanjkal plašč medicinu Andjelu Dolgičevu. V začetku so mislili, da gre za kako pomoto in prizadeti akademik je upal, da mu bo plašč vrnil. Namesto tega je pa neznan dolgoprstneč čes nekoliko dni ukradel plašč drugemu Bolgaru, tehniku Toncu Tončevu. Postalo je jasno, da gre za spretnega tatu, ki je vzljubil studentovske plašče. Zlasti še, ko so na nekem vrtu v Streliški ulici našli akademikovo legitimacijo, ki so jo potem po pošti poslali lastniku. Pa tat se še ni zadovoljil. V četrtek 7. t. m. je izgnil plašč že tretjemu bolgarskemu akademiku Leonardu Mihailovu, ki je prišel šele pred dnevi z beogradske univerze. V plašču je imel dva indeksa, enega z beogradske, drugega pa z ljubljanske univerze. Ker je študent reven, ga je tatvina tembolj zadel.

Združenje rezervnih podoficerjev poziva člane, da se udeležijo otvoritve vojne grobnice pri Krizu jutri ob pol 12. Zbratilišče ob 11. pred pokopališčem. Udeležba obvezna.

»Kurent« zadnjič v septembrskem gledališču. Drvci ob 20.15 in jutri popoldne ob 15.15 bosta nepreklicno začeli uprizoritvi »Kurenta«. Preskrbite si pravočasno vstopnice.

u - Plemenite vaje vsako nedeljo ob 15. v dvorani Delavske zbornice. Začetniki ob 14.30. (-)

Iz Celja Miklavževa obdaritev drž. krajevnega zaščite doce in mladine v Celju. V telovadnici v mestni šoli v Celju je bila v torek popoldne M.klavževa obdaritev za revne učenke celjskih narodnih šol. Najprej je nastopil Miklavžev spremljevaler v lepem govoru vzbudil mladino k marljivosti, lepemu vedenju in ljubezni do domovine. Učenec mestne šole in učenca zavoda šolskih sester sta se Miklavžu kot odposlanca zaščite iskreno zahvalila v imenu vseh obdarovancev za darila, ki jih je zaščita pripravila. Zunan je bilo pusto in mrko vreme, v mladih srcih pa je žarelo solnce veselja in neestrpnega pričakovanja daril. Pred obdaritvijo je sredi šolskih nadzornikov g. R. Peteršek v lepem govoru razložil otrokom in navzočim staršem delo in trud zaščite, ki pod predsedstvom g. Ele Kalanove zbira sredstva, da omogoči tako bogato Miklavžovo obdaritev. Ob zaključku svojega govora se je iskreno zahvalil predsednici, odboru in vsem, ki zaščito kakor koli podpirajo.

Učiteljsko zborovanje. Sresko učiteljsko društvo JUU v Celju je zborovalo v ponedeljek. Predsednik g. Franj Roš je predčital spomenico, ki poudarja nujno potrebo zvišanja plač in razne tehtne zahteve. Dejstvo, da so začeli poviševati plače pri vrhovih, je napravilo na učiteljsko aliab vtis. Obsodbe vredno je tudi dejstvo, da so razni brezvestneži za denar posredovali glede napredovanj. Učiteljsko se je izreklo za uvedbo ženske volilne pravice, ker stoji na stališču, da nosi vsaka žena, zlasti pa še učiteljica, toliko odgovornosti in dolžnosti in javnem življenju, da mora imeti tudi vsa pravica sodelovanja in javnih zadevah. Z zanmanjem je učiteljsko poslušalo izvajanja univ. prof. dr. Andreja Gosarja iz Ljubljane, ki je predaval o »Novi družbi in šoli«.

Proti drabnjaškemu zborovanju, ki ga bodo priredile svobodne strokovne organizacije delavstva in nameščencev jutri ob 9. dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma, vlada med delavstvom in nameščencevom v Celju ter bližnji in daljni okolici zelo živahno zanimanje.

Gošljarija z bencinom. V sredo je prišel k avtoprevozniku Francu Sovinku v Gaberju pri Celju neki možki. Predstavil se je za Milana št. fterjarja in dejal Sovinku, da mu lahko dobavi večjo količino bencina po stari ceni. Izjavil je, da ima bencin pri neki gostilni v Gaberju. Sovnek mu je dal na njegovo zahtevo 100 din na račun. Ko je poslal Sovinek pozneje z vozom k omenjeni gostilni po bencin je ugotovil, da je nasedel sleparju. Javil je zadevo policiji, ki je kot storilca kmalu prišla 28letnega pekovskega pomočnika Franca P. iz Sevnice. Policija je ugotovila, da zasiedujejo Franca P. tudi otrokovi v Sevnici zaradi neke večje goljufije.

Juvelirju so izmamlili za 3.000 din zlatine. Pred dnevi je prišlo v prodajalno nekake celjske juvelirja neznanu, okrog 12 let staro deklet, ki prineslo s seboj fino zlatno pisano, v katerem prosti žena nekake celjskega obrtnika, da bi izročili deklic dve zlati zapestnici in dva zlati prstana. Ki jih gospa potrebuje, ker bo šla svoji nečakinji za krstno botro. V pisnu je bilo tudi navedeno, naj izročijo deklici tudi raketico, ki ga bo gospa takoj poravnala. Deklica si je izbrala tri zlate zapestnice in tri zlate prstane in vrednosti 3.000 din in odšla. Kmalu pa se je izkazalo, da je postal juvelir firtev sleparke.

Iz Maribora

Šahni seji sta imeili vodstvu moške in ženske podružnice CMD v Mariboru ob priliki smrti tajnice ženske podružnice S. Burnikove in blagajnika moške podružnice CMD F. Cvetka. Na obeh šahnih sejah je bila posvečena topla beseda spominu vzhajajoče marljive narodne delavke upraviteljice S. Burnikove, dolgoletne tajnice ženske podružnice CMD, ter vzornega blagajnika moške podružnice CMD in požrvalnega prosvetnega pionirja Franja Cvetka. Slava nujnemu spominu!

Nasaj v domovino. Predmočnim se je vrnilo nazaj v domovino z nadaljnjim transportom 350 sezonskih delavcev, ki so po večini doma iz našega Prekmurja. Potem, ko so bile opravljene potrebne formalnosti in ko so bili pogovorci z guljaršovo juho s krompirjem in s štruco kruha, so nadaljevali vožnjo v domovne obče.

Iz gledališke pisarne. Drvci je premiera znane švicarske drame »Via malac« v Malčevi režiji. Jutri v nedeljo popoldne »Prodana novesta«, jutri svečer pa prva repriza »Via malac«.

Predavanje o razu. V ponedeljek 11. t. m. predava v dvorani Ljudske univerze g. dr. Zolaker iz Ljubljane, žensko društvo v Mariboru opozarja naše ženstvo na to veljavno predavanje.

Proti drabnjaškemu šhod priredilo jutri ob pol 10. dopoldne v dvorani Sokolskega doma mariborske svobodne strokovne organizacije.

Gosposki Miklavž je poseeti predmočnikom starejšo žano Sokola v Sokolskem domu in jih je izdatno obdaroval. Miklavževsko razpoloženje je bilo zelo živahno.

Gospodarstvo

Trgovinski sporazum z Rumunijo podpisan Kliring z Rumunijo se ukine

V četrtek popoldne je bil v Bukarešti po štiritedenških pogajanjih podpisan trgovinski sporazum med našo državo in Rumunijo. Kakor je znano, so bila trgovinska pogajanja z Rumunijo nedavno prekinjena zaradi demisijske rumunske vlade in so se v tekočem tednu znova pričela. Pri pogajanjih je šlo predvsem za način plačila uvoza nafte in njenih derivatov. Ze pred demisijsko rumunsko vlado so v teku pogajanj nastale težkice, ker je rumunska delegacija zahtevala znatno višjo ceno za nafto, če se ta nafta plača v kliringu. Dolej je bilo vprašanje kliringa urejeno tako, da smo plačali Rumuniji 25 odst. vrednosti uvožene nafte v devizah, 75 odst. pa v kliringu. Ze pred prekinjenjem pogajanj je naša delegacija prišla do spoznanja, da je bolje opustiti kliringni sistem in preiti k sistemu plačila v svobodnih devizah, kakor pa pristati na višjo ceno pri plačilu v kliringu in na ostale rumunske pogoje, ki so šli za tem, da bi tudi naša država v kliringu dobavljala Rumuniji surovine. Ki so danes v svetovni trgovini plačujejo s svobodnimi devizami (kakor baker, železno rudo, surove kože, konopljo itd.). Sedaj je v resnici prišlo do sporazuma na osnovi plačevanja v devizah. S pravkar podpisanim sporazumom se ukine plačevanje v kliringu za medsebojne blagovne dobave in se uvede plačilo v svobodnih devizah. S tem je obenem rešeno tudi vprašanje rumunskih dobav nafte in njenih derivatov. Sama dobava nafte prav za prvi bil sporna in je Rumunija vedno izjavila pripravljenost dobavljati nam potrebno nafto. Sporno je bilo le vprašanje plačila. Naša delegacija, v kateri so bili tudi predstavniki Narodne banke, je spoznala, da je za nas boljša rešitev, če opustimo kliringni sistem, saj se končno na stvari mnogo ne spremeni. Rumuni nam bodo za devize dobavljali nafto, za katero lahko dobe povsod plačilo v devizah, mi pa bomo Rumuncem dobavljali proti plačilu v devizah naš baker in naše rude, torej bla-

go, ki se danes, prav tako kakor nafta, v mednarodni trgovini plačuje z devizami. Imeli pa bomo ugodnost, da bomo dobili nafto po nižji ceni, ki velja v Rumuniji za izvoz proti plačilu v devizah. Tako je zdaj ostavljeno z dnevnega reda vprašanje uvoza nafte iz Rumunije, ki je v zadnjih štirih tednih povzročilo toliko vznemirjenja in ukrepov za omejitve potrošnje bencina. Po podpisu sporazuma so se takoj pričele rumunske dobave. Ze v četrtek je bila odposlana po Dunavu prva velika partija rečnih ladij s cisternami iz rumunske dunavske luke Djurdjevo. V prihodnjih dneh bodo šle na tudi nadaljne ladje, ker je treba s prevozom pohiteti, saj se 15. decembra običajno ustavi rečni promet na Dunavu. Ker še ni nastopil mraz, zaenkrat ni nevarnosti za plovbo po Dunavu, zato ni verjetno, da bi se pred božičem zaradi plavalčega ledu ustavil promet. Količina nafte, ki bo v prihodnjih dneh prepeljana v našo državo, znaša okrog 15.000 ton.

Na konferenci, ki je bila te dni v Narodni banki v zvezi z vprašanjem nafte, je Narodna banka zagotovila, da bo dala potrebne devize za plačilo nafte. Na konferenci so razpravljali tudi o vprašanju uvoza nafte in bencina iz drugih držav, ki je sedaj postalo aktualno, kajti po uvedbi plačila v devizah se praktično ukine dosežani rumunski monopol pri oskrbi naše države z nafto. S tem je nastala možnost, da kupimo nafto tudi v drugih državah, zlasti v ameriških Zedinjenih državah in v Mehiki ter sploh državah, ki prodajajo nafto za devize. S tem bo tudi omogočeno, da dosežemo najpovoljnejšo ceno, ki se nam nudi glede na prevozne možnosti in prevozne stroške.

Za plačilo uvožene nafte bomo pri sedanjih cenah potrebovali na leto preko 100 milijonov din. V prvih 9 mesecih tekočega leta smo uvozili 102.560 ton nafte v vrednosti 79.4 milijona din. Cena pa se je, kakor znano, v zadnjih mesecih precej dvignila.

Pomanjkanje surovin za industrijo mila

Ze v februarju letošnjega leta so nastale težkice pri oskrbi naše industrije mila s surovinami, ker je pričela Narodna banka omejevati uvoz surovin iz deviznih držav in je dodeljevala devize za uvoz takih surovin le v višini do 70% zneska, ki je bil v ta namen izdan v prejšnjem letu. Tako so bile zaloge surovin pri naših tvornicah mila zelo majhne, ko je izbruhnila vojna v Evropi. K težkočam, ki jih je povzročila vojna, pa so prišle še težkice zaradi prevoza in zaradi podražitve surovin. Mehanično kontingiranje uvoza, po vrednosti in ne po količini, je povzročilo, da se je ob podražitvi surovin dejanski kontingent še zmanjšal. Dogodilo se je celo, da je neka pošiljka inozemskega mila že sredi julija prispela na Sušak in ker ni bilo mogoče dobiti potrebnih deviz, so pošiljko v začetku oktobra vrnilli inozemskemu prodajalcu, ki je blago radevolje vzel nazaj, saj se je cena medtem časom že dvignila. Za industrijo mila imamo v naši državi razmeroma malo surovin. Naša industrija mila dobi v naši državi na leto okrog 30 vagonov maščobne kisline, vse ostale glavne surovine, razen natrona, pa mora skrajno izključno uvažati. To so predvsem, loj, industrijsko mast in kokosovo olje. Nekaj loja dobe tvornice v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ker pa v glavnem izvažamo živo živilno in gre zlasti pitana živilna po večini v inozemstvo, je pri nas zelo malo loja na razpologo za industrijske svrhe. V normalnih letih je znašal naš uvoz loja okrog 650 vagonov na leto; od te količine je porabila 9/10 industrija mila. Loj smo dobivali predvsem iz Argentine in Avstralije. Kokosovega olja in kopre, iz katere smo snami pridobivali olje, pa smo uvažali na leto okrog 350 vagonov. Ker pri nas ni organizirano zbiranje mastnih

odpadkov, pridobivamo tudi zelo malo industrijske maste. Smolo uvažala industrija mila sedaj iz Grčije, vendar ta smola po kakovosti ni tako dobra kakor francoska in grška. V splošnem se lahko reče, da mora naša industrija mila 80% potrebnih surovin uvoziti iz inozemstva.

Pomanjkanje surovin je imelo za posledico, da so morala kmalu po izbruhu vojne v Evropi nekatera manjša in tudi srednja podjetja ustaviti produkcijo, ker niso imela na razpologo surovin; pa tudi večja in največja podjetja so se morala odločiti za občutne omejitve v produkciji. Povpraševanje po milu pa se je zlasti v septembru znatno povečalo, kar je povzročilo občutno zmanjšanje zalog. Schichtova tvornica v Osijeku je decela ustavila prodajo skozi 6 tednov. Sedaj daje industrija mila blago odjemalcem po določenem ključu.

Uvoz surovin za industrijo mila se po izbruhu vojne v Evropi sicer ni decela ustavil, vendar se je občutno zmanjšal. Tako smo v septembru in oktobru t. l. uvozili iz inozemstva le 53 vagonov loja v vrednosti 2 milijona din, medtem ko je lani v istih dveh mesecih znašal uvoz 121 vagonov v vrednosti preko 5 milijonov din. Vrhu tega so se surovine tudi precej podražile, nekatere celo za 100%. Industrija mila si sedaj prizadeva, da bi dosegla zboljšanje oskrbe z domačimi surovinami. Zato predlaga, da bi se omejil izvoz žive živilne, tako da bi v večji meri izvažali meso, ker bi potem industrija dobila od domačih klavnic več loja. Dotlej pa je treba olajšati uvoz loja iz inozemstva. Težko bo nadomestiti inozemsko kokosovo olje. Obenem pa gre prizadevanje za tem, da se predpise produkcija enotnega mila z določenim odstotkom maščobe. Na drugi strani naj bi se organiziralo zbiranje mastnih odpadkov, k sedaj brez koristi propadajo.

Naše državne finance v drugem mesecu vojnega stanja v Evropi

Finančno ministrstvo objavlja v »Službenih novinah« običajni mesečni pregled o gibanju državnih financ, in sicer za mesec oktober, to je drugi mesec vojnega stanja v Evropi. De statistika za september je pokazala, da so bili v tem mesecu državni dohodki pri številnih vrstah davkov manjši nego v istem mesecu lanskega leta, medtem ko so izdatki narasli. Enako sliko nam nudi tudi statistika za oktober. V oktobru so bili državni dohodki za 81 milijonov din manjši nego v istem mesecu lanskega leta, medtem ko so izdatki nasproti lanskemu oktobru narasli za 142,7 milijona din. V septembru in oktobru skupaj pa so dohodki v primeri z istimi mesecema lanskega leta znašali za 114,4 milijona din, medtem ko so se izdatki povečali za 269,1 milijona din.

Davčni dohodki. Dohodki od neposrednih davkov so znašali v oktobru 229,8 milijona din, to je za 27,7 milijona din ali za 10,8% manj nego v istem mesecu lanskega leta. Dohodki od monopolov so dosegli le 181,9 milijona din (za 10,1 milijona din manj nego lani), dohodki od taks so znašali 105,3 milijona din (za 4,3 milijona manj) in dohodki od carin 76,8 milijona din (za 6,7 milijona manj). Le dohodki od trošarin so bili nekoliko večji in so dosegli 85,8 milijona din (za 4,1 milijona več), kar je očito posledica večje prodaje trošarin podvrženih predmetov, ker so se ljudje prekomerno zalagali v bojzani pred pomanjkanjem. Dohodki državnih podjetij. Tudi dohodki državnih podjetij so bili v glavnem manjši nego lani. Predvsem so znašali dohodki državnih klesanje, ki so znašali 222,0 milijona din, to je za 18,4 milijona din manj nego v lanskem oktobru. Dohodki od državnih gozdov so izkazani z vsoto 8,3 milijona din (za 4,1 milijona din manj), dohodki državnih rudnikov pa so znašali 17,3 milijona din (za 0,6 milijona din manj). Večji dohodki

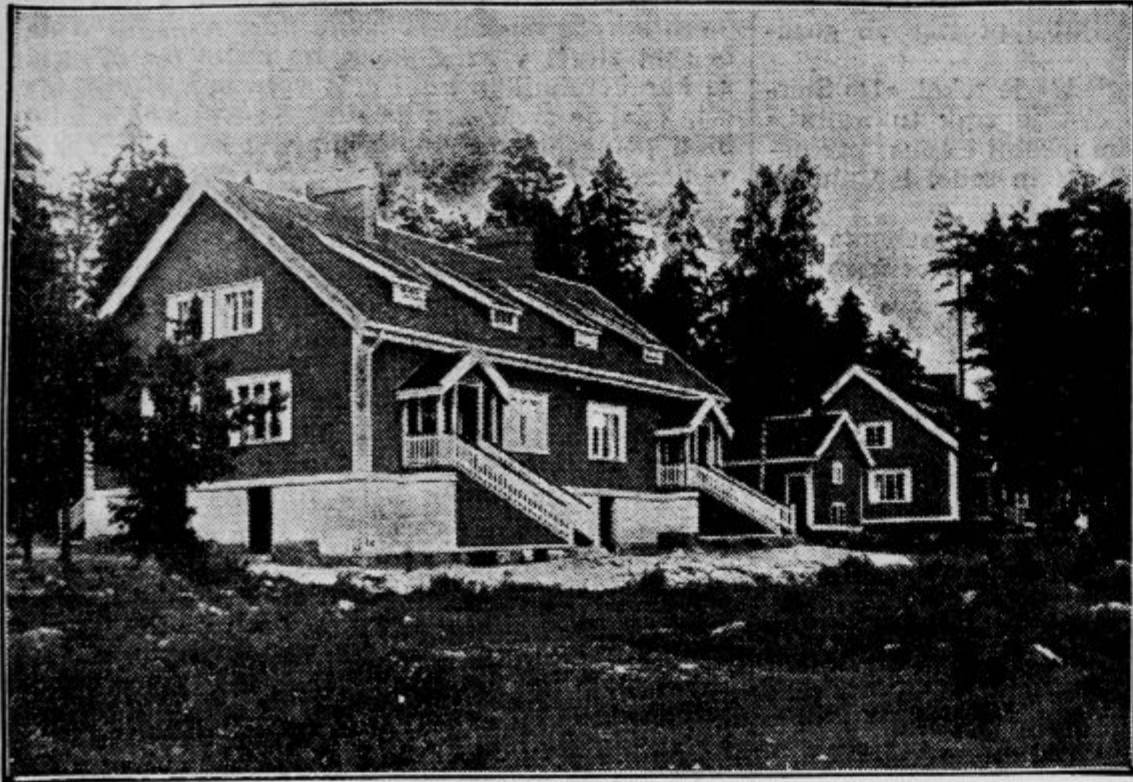
nego lani so bili zabeleženi pri pošti, telegrafu in telefonu, namreč v višini 49,5 milijona din (za 4,7 milijona din več), dohodki državne rečne plovbe pa so znašali 5,8 milijona din (za 0,3 milijona manj).

Gospodarske vesti. Posvetovalni odbor pri direktorji za prehrano. Kmetijski minister je izdal pravilo k sestavi, organizaciji in o delokrogu posvetovalnega odbora pri direktorji za prehrano. V posvetovalni odbor imenuje kmetijski minister po predložitvi ministrstva in organizacij naslednje predstavnike: ministrstva za socialno politiko, prometnega, gradbenega, vojnega in finančnega ministrstva, predstavnik kmetijskega ministrstva, (ki dobi 7 predstavnikov), nadalje predstavnik trgovinskega in vojnega ministrstva, Centralnega higijenskega zavoda, Glavne združene zveze, Zveze inženjerskih zbornic, Zveze kmetijskih zbornic, Priv. legirane agrarne banke, Narodne banke, Centralne industrijskih korporacij, kmetijsko-šumarско-veterinarskih fakultet, Prizada, Priv. d. d. za silose in trgovinskih zbornic.

Borze 8. decembra. Ljubljanska in zagrebška borza danes nista poslovali. Na beogradske borzi so se grški boni trgovali po 37. Na efektnem tržišču je bila tendenca nadalje slaba. Devize. Curih. Beograd 10, Paris, 19,8750, London 17,45, New York 446, Bruselj 73,65, Milan 22,50, Amsterdam 236,70, Berlin 178,50, Stockholm 106,10, Oslo 130. Efekti. Beograd. Vojna škoda 423 - 424 (424,50), 6% begunške 76 - 76,50 (76,50), 6% dalm. agrarne 68,50 - 68,75 (68,75), 6% šumske 68 - 70 (66), 7% invest. 98 - 99, 7% Seligman 98,50 den., 7% Blair 87,25 - 87,50 (87,50), 8% Blair 93,50 - 93,75 (93,50), Nar. banka 7450 den., PAB 192 den.

Iz življenja na deželi. ZEBNICA. Sokolski svoločni kino bo predvajal danes in jutri ob običajnih urah velikostni beški film »Poročnik Rjepicac«.

Dežela urejenih socialnih razmer

Delavske hiše na Finskem

Mučenik znanosti

Francoski raziskovalec radija Charles Voillant

V Parizu je v starosti 67 let umrl mučenik znanosti, profesor Charles Voillant...

Vse te pohabe pa ga niso mogle odvrti od znanstvenega dela. Še letos v januarju se je trudil, da bi prodrl čim globlje v skrivnosti radija...

Niso ji dovolili gledati sebe

Tragikomedija mlade filmske zvezdnice na Danskem

Danska se smeje dogodku, ki se je odigral ob prvi uprizoritvi novega filma v Kodanju...

Zvezdnica. »Potem ne smete vstopiti. Mladini je predstava prepovedana,« je dejal uradnik.

Vsa prepada mu je zvezdnica dopovedala, da je vendar glavna junakinja tega filma in da občinstvo čaka nanjo...

Paragrafi se ne morejo pritožiti...

Kako spravljajo ameriška letala čez mejo v Kanado

Prevoz vojnih letal preko ameriške meje po zračni poti je prepovedan, v Kanado pa dobe lahko vse eno kolikor hočejo ameriški letala...

Iz tovarne pristajajo na ameriškem letališču in jih popeljejo potem po cesti tik do meje.

Ker bi se kanadski vojaški letalci izpostavili nevarnosti internacije, če bi prestopili mejo, vržejo preko meje vrz. Nanjo privlečejo na ameriški strani letalo in potem ga na oni strani po nekoliko nagajeni cestj potegnejo k sebi...

Žareči pasji

ovratniki

Ker se je zavoljo zatemnjevalnih ukrepov število prometnih nesreč, ki so jih povzročali psi, pomnožilo, so angleške oblasti izdale ukrepe...

Klici iz voza

za pohištvo

Ko je neki tovorni voz v bližini Monakova prehitel voz za pohištvo, ki ga je vlekel motorni vlačilec, je vozač iz notranjosti voza za pohištvo zaslišal neke skrivnostne klice na pomoč...

Delavci so se dali zapreti v voz, da bi opravili vožnjo do namembnega kraja. Med vožnjo se je pokvarila posoda z amoniakom, iz nje so se začele dvigati pare...

Kabinet očetov

številnih otrok

Japonska dela propagando za povečanje števila rojstev, a sedanja japonska vlada daje ljudstvo v tem pogledu sama najboljši vzgled...

V pogledu števila otrok, vodi minister za prekomorske zadeve Cuneo Kanemitsu, ki ima devet potomcev...

Beg nemških ujetnikov

iz škotske

Te dni so pobegnili štirje nemški ujetniki iz nekega angleškega taborišča na Škotskem...

Šef vojaške obrambe

finske operativne vojske

general Malmibert

Božični govor

angleškega kralja

Iz Londona prihaja vest, da namerava angleški kralj Jurij VI. govoriti za božične praznike vojakom in civilistom Velike Britanije.

Čevljar na smrtni postelji

Usoda ponarejenega testamenta v Belgiji

V Liègeu v Belgiji je nenadno umrl neki Jean Dupont in ostavil je oporoko prve izdaje, ki njegovi ženi ni baš ugajala...

O smrti njenega moža ni vedel še nihče, na oni strani ceste pa je stanoval star čevljar, ki je pokojniku sličil, kar se da...

je moral pisati: »In tako odrejam, naj pripade moje imetje na polovico moji dragi ženi Jeanetti, na polovico pa čevljarju Lenoiru na oni strani ceste...«

Kaj je hotela kakor od strele udarjena žena v teh okoliščinah? Molčati je morala delati prijazen obraz k drugi ženi, ki jo je bila sama sprožila, in oddati pretkanemu čevljarju pol imetja...

A NEKDOTA

Francoski maršal Maric Saški nezakonski sin Avgusta Močnega in grofice Avrore Königsmarške, je bil velik junak in osvajač ženskih src...

VSAK DAN ENA

»Kaj ti nisem strogo prepovedal, da se ne smeš igrati z mojim sredstvom za račun las? ...«

SPORT

Po slabi igri vendar visoka zmaga

Včeraj je v Zagrebu Rapid iz Bukarešte po obojestransko slabi igri doživel hud poraz v tekmi z Gradjanskim

Zagreb, 8. decembra Na igrišču Gradjanskega je bila danes odigrana z napetostjo pričakovana mednarodna nogometna tekma med Gradjanskim in Rapidom iz Bukarešte...

Gradjanski : Rapid 6 : 2 (3 : 0)

Serijski golovi se je začela že v 2 min., ko je Wöfler iz prostega strela iz 16 m daljave neubranljivo prasil v desni kot...

Igra sama je pokazala zelo malo tega in občinstvo je precej razočarano zapustilo igrišče. Gradjanski je bil v obeh polovicih igre vedno v premoči in je visoko zmago tudi zaslužil...

Guestje iz Bukarešte so zapustili zelo slab vtis. Pokazali so popolnoma povprečen nogomet kakršnega smo vajeni gledati na vsaki naši ligaški tekmi...

Sportno pismo iz Ljubljane

Značilen članek beograjske »Politike« o trenutnih problemih našega sporta — s posebnim ozirom na Slovence

Ljubljanski dopisnik beograjske »Politike« g. Milanović je objavil v zadnji številki svojega lista daljši članek s naslovom »Teorija i praksa v reorganizaciji sportnih savezov...«

vprašanja teorije in prakse v reorganizaciji našega sporta vsaj za enkrat popolnoma odveč. Skrajni čas je že, da bi se tako našel način, ki naj bi ustavil to poplavo ustanavljanja raznih novih sportnih organizacij...

Občni zbor »Hrvatske športske sloge«

Hrvati so skušali doseči, da bodo člani nacionalnih sportnih savezov lahko samostojno nastopali tudi mednarodno

Zagreb, 8. decembra Sinoči je bil v mestni posvetovalnici občni zbor Hrvatske športske sloge, na katerem so bili navzočni predstavniki vseh 19 samostojnih sportnih savezov...

Občni zbor je otvoril dr. Kraljević, ki je pozdravil vse zbrane delegate, predvsem pa predsednika HSS dr. Krnjevića, ki je tudi prisostvoval temu važnemu sportnemu zborovanju...

Po končanih volitvah je spregovoril novozvoljeni predsednik dr. Krnjević, ki se je zahvalil za izkazano zaupanje, nato pa izrek prepričanje, da bo hrvatski sport v borbi za svojo samostojnost dosegel velike uspehe...

Za njim je govoril delegat dr. Šikić, ki je predvsem naglasil, da dr. Krnjević ni prišel na predsedniško mesto kot politik, temveč kot star in preizkušeni sportnik...

Smučarski klub Ljubljana. Drevi ob 20.30 v verandi hotela »Uniona« tradicionalni Miklavžev večer. Zbiramo dinarčke, da bo našim tekmovalcem dobro na Pokljuki, pa vabimo zato, da pridete in pripelate še prijatelje s seboj!

Naše gledališče

DRAMA Sobota, 9.: Tri komedije. Premiera. Premierski abonma. Nedelja, 10. ob 15.: Neopripravljena ura. Izven. Znižane cene. Ob 20.: Tri komedije. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 11.: Številka 72. Red A. OPERA Sobota, 9.: Sveti Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven. Izredno znižane cene od 24 din navzdol. Nedelja, 10. ob 15.: Poljub. Izven. Izredno znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20.: Gorenjski slavček. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ponedeljek, 11.: zaprto. BENTJAKOVSKO GLEDALIŠČE Začetek ob 20.15. Sobota, 9.: Kurent. Nedelja, 10. ob 15.15.: Kurent

Nemško letalo tipa Dornier 17 je za francoskimi postojankami treščilo na tla in se razbilo